

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-szorosított sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 10 filler.

Nyitási ára 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-utca 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 157.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, október 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelők: Nem oda Skoda!
- Barabás Béla a szegénytörvényről.
- Vasuti viadukt Mária-Radnán.
- Marosy Miklósa fogelmije.
- Cseresnyés Kaszinója.
- Egy urileány regénye.
- A váltóhamisító gavallér.
- Aki Barabásért kap ki.
- Háború Szerbia ellen.
- Szendrey világrekordja.
- Uj ülésszak előtt.
- Polónyi reformjai.
- A halott becsülete.
- Aradi tisztviselők ünnepe.
- Ferenc Ferdinánd és a jessuiták.
- A cárné menekül.
- Huszárönkéntes-iskola Aradon.
- Tárcs: A nőkérdés. Irta: Korponay István.
- Csarnok: Mesemondások. Irta: Hankonyi E.

Nem oda Skoda!

Arad, október 3.

Sajátságos bár, de az emberi gyomor nem törődik a nagyhatalmi aspirációkkal. A gyomrot sokkal jobban érdekli akár egy igen közönséges marhagulyás is, mint a legmesésebb diplomáciai siker. Mivel pedig a világ sorsa az emberi gyomrok körül forog, az utóbbi napok eseményei egyenesen reaszorítják az embert, hogy kissé gondolkozzék arról a kérdéstről: vajjon miért kell Magyarországnak lesóványodnia Ausztria reputációja miatt.

Mért az, ami most történik, az lényegében annyit jelent, hogy az általános drága-

ságtól amugy is megnehezített megélhetés Magyarországon még nehezebb lesz. A hus, melynek ára folytonosan emelkedik, maholnap a luxus-cikkek sorába kerül. Amit mi termelünk, azt részint Bécs emésztí meg, részint az osztrák nagyvárosok. Románia évek óta határzár alatt áll s most elzárják a magyar határt a szerb marhabehozatal elől is. Ez pedig azt jelenti, hogy a hus még drágább lesz. Magyarország fővárosa már a kutyahusnál tart s maholnap odajutunk mi is. A nemzet dereka, a kisemberek tömege küzdve küzd a piac általános drágasága ellen és már ma is alig engedheti meg magának a husevés luxusát anyagi egyensúlyának megbillentése nélkül. És közben a magyar kormány harminc milliós honvédtüzérséget akar felállítani.

Szemérmetlen játék az, amit ezzel az országgal üznek. Megcsiklandozzák az önértetét és harminc milliót fizettetnek vele, hogy felemelje az ujonclétszámot a honvédtüzérség szervezése címén. Még szerencse, hogy ez a terv dugába dőlt. Alig múlt el azonban ez a veszedelem, máris a nyakunkon a másik. Szerbia nem akar ágyukat rendelni az osztrák Skoda-gyárnál, ahol fenséges főherceg urak is vannak a főrésztvényesek között. A fenséges főherceg urakból Magyarországnak eddig-él akkora gyönyörűsége volt, hogy igazán nem tagadhatja meg tőlük a nagy nemzeti kormány azt a szíveséget, hogy elzárja a határt a renitens Szerbia elől.

Igaz, hogy nekünk, magyaroknak vajmi kevés hasznunk van belőle, hogy a Skoda gyár a szerb ágyuk révén zsebrerak-e néhány milliót és hogy jut-e ebből a pénzből a fenséges főherceg résztvényeseknek. De ez mindegy. *Mitriecken!* — mondja Goluchowski és a nemzeti vívmányok árujában ügynökösödő nagy kormány minden ellenvetés nélkül szolgáltatja ki a magyar érdekeket egy osztrák gyár, a néhány fenséges résztvényes zsebének. Ugyanekkor azonban vívmányt kapunk: vámszövetség helyett vámszerződést. Tessék megélni belőle.

A husdrágaság mesterséges fokozása, — mert a szerb határzár másnak nem tekinthető, — egyenesen a magyar kormány büne. Azé a kormányé, amely ellenzék korában, a darabant kormány idején egyenesen elítélte a határ elzárását. Pedig akkor még nem beszéltek a Skoda-ágyukról. És a mostani kormány tagjainak tudtával koalíciós képviselők mentek Belgrádba, hogy tüntessenek a szerb-barátságukkal. Most pedig behódolnak Goluchowski-nak, Ausztria-Magyarország e rossz szellemének, behódolnak szó nélkül, simán, egyetértő mosolygással. Ime, így lesznek a keménynyaku kurucokból aszpikgerincű bábok, akik nem a nemzet érdekeit, de az udvar és a főhercegek kegyeit szolgálják elsősorban s akik bár lefózik reklámötletek dolgában Barnumot, ígéreteikből azonban annyit sem váltanak be, mint Barnum. De tételezzük fel, hogy a Skoda-ágyuk

A nőkérdés.

Irta: Korponay István.

Mióta a nagy francia forradalom fenekes-től felforgatta Európa társadalmát és gondolkodását: benne élünk a szociális kérdések forgatagában. Eszmeáramlat eszmeáramlat után merül fel ebből a forgatagból, magával ragadja a tömegeket, fanatizál, apostolokat, prozelitákat teremt, alkot és rombol, közben maga is átalakul: fejlődik és ellaposodik. Nincs ember, aki meg tudná mutatni annak a jövőndő társadalomnak képét, amelynek ez áramlatok hatása alatt egykor szükségképen ki kell alakulnia, mert egyelőre, míg e forgatagban benn kavarunk, perspektívánk teljesen zárt, jövőnk kiszámíthatatlan.

A szociális kérdések forrongásában merült fel a nőkérdés is. Régebben emancipációnak hívták s hívei közül a hölgyeket emancipáltaknak, ma feminizmus a neve, a hívei pedig feministák. A régi nevet sutba kellett dobni, mert a közhasználat ehhez az elnevezéshez: emancipált nő, annyit kellemetlen mellékjelölést csatolt, hogy aligha lenne ambíciója ma már csak egy hölgynek is, hogy ezt az elnevezést kiérdemelni törekedjék. Ha a nő szivarozik, kártyázik, a férfiakkal versenyt iszik, ha viselkedésében a társadalmi illemszabályokat mellőzi, föltűnést keres stb. stb., akkor mondják rá, hogy emancipált. Mindezeknek a különösségeknél pedig éppen semmi közük sincs az emancipációhoz.

Ha meg akarjuk ismereni és érteni a feminista tervelt, eszméit, azért kell kissé tekintnünk a társadalmunk s összehasonlítanunk a jelen életviszonyokat a múlttal, mert ez elmúlt évszázadok szabták meg a nő számára azt a helyzetet, amelyben jelenleg van s a jelen szolgálat viszont alapul a jövő berendezkedéshez.

Alig száz esztendővel ezelőtt társadalmunk négy egymástól élesen elválasztott kasztoszerű osztályra oszlott: főnemességre, nemességre, polgárságra és jobbágyásra. Ezek közül az első nagy vagyon birtokában gondtalanul élt, mint ma is, nemesebb törekvései számára tág tér nyílt a politikai életben s nyílt ma is; a szociális reformok legfeljebb annyiban érintik, hogy kiváltságukat fenyegetik. Ő rojuk nem beszéltek.

A másik három osztály viszonyai azonban óriási változáson mentek keresztül. A jobbágy-ságból részben munkáosztály alakult, a polgárság egyrésze megtartotta ipari és kereskedői foglalkozását, másrésze hivatalnokká alakult, a nemesség nagyrésztben elszegényedett s szintén hivataloskodásból kénytelen fentaranni magát. Csak hogy az ipari foglalkozást végleg megrontotta az időközben keletkezett gyár-
ipar s az egész világ gazdaságán szörnyű teherként ott ül a militarizmus.

A régi középosztálybeli családokban a munkások másként oszlottak meg, mint a mai-
ban. Akármivel is foglalkozott a férfi: gazdálkodott, hivataloskodott, ipart űzött vagy keres-

kedett, a nő mellette mindig szintén produktív munkát folytatott. Míg a férfi az egész család számára keresett, a nő megfonta, megszőtte, megvarrta fehérneműjét, ruháját, aprójszágát nevelt, sertéseket hizlalt, teheneket tartott s így gondoskodott a család hus-, tej-, vaj- és zsírszükségletéről. Egyes pipere vagy fényűzési cikktől, továbbá azoktól, amiket a nő hozományként hozott a családba s még egy pár ruhadarabtól eltekintve, az élelmi és ruházati cikkek mind a házból kerültek ki.

A haladó kor azonban, különösen a városokban, mindezt lehetetlenné tette. A gyár-
iparral immár nem versenyezhetünk, a városok népességére örökre lehetetlenné tette a házi gazdaságot s emellett a haladás igényeinket rendkívül megnövesztette. Villanyos világítást kell fizetnünk, színházba járnunk, irodalmat partolnunk, különféle egyesületek, kaszinók tagsági díját fizetnünk; vasutaink csábítva csábítanak az utazásokra és így tovább. A nő produktív munkája ellenben megszűnt, legfeljebb a férfi keresményének gazdaságos beosztásában szerepel még.

Ennek az állapotnak természetes következménye, hogy minden család, amely a férfi keresményéből él, a legnagyobb anyagi gondokkal küzd, ha csak a véletlen szerencse nem segíti a férfit valami különösen jól fizetett állásba. Ugyancsak ennek kifolyása, hogy a hivatalnokpályán levő férfiak jórésze nősülését kénytelen elhalasztani addig, amíg valami jobb javadalmazás állásba kerül, sőt, hogy mindig

miatti határozat tényleg nagyhatalmi érdekek. Akkor is kötelessége volna a kormánynak, hogy a husdrágaságot valamivel ellensúlyozza. Meg is teszi. Például — felemeli a marhasó árát. Nem muszáj mindenkinek húst enni, a minisztereknek és egyéb méltóságos uraknak pedig ugyis telik reá, ha még olyan nagy is a drágaság. Wekerle, a finansziósi, érti a szemfényvesztést. Felemeli a fogyasztási adókat, emelteti a kereseti adót, még elviselhetlenebbé teszi a közterheket és eredményként, — óh gyönyör! — bizonyos számú koronákra rugó fölösleget mutat ki a költségvetésben. Ez is vivmány. A falnak mehet tőle az ember.

Este érkezett híradások szerint esetleg Szerbia anektálására is rákerülhet a sor a Skoda-ágyuk miatt. Rendben van. Ha a *noch nie dagewesen*-kormány nem védte meg kezdetben a magyar érdekeket: most már kapkodhat. Az emberhus mindenesetre olcsóbb, mint a marhahús, — mondják Bécsben. És talán igazuk is van. Ha a kormány szédítő önreklámjától narketizált magyar közvélemény szó nélkül türi, hogy érdekei elárultassanak: a következményekért azután nem okolhatunk senkit. Legfeljebb összeszoríthatjuk az öklünket a zsebünkben s tünődhetünk, hogy mily furcsa tünemény is a vedlés. Ime, akik még pár hónapja azt kiabálták, hogy eb ura fakó, — most annyit sem tudnak mondani, hogy nem oda Skoda. De port hinteni a világ szemébe: azt most is úgy tudnak, mint régen.

§.

Barabás Béla a szegénytörvényről.

Készül a korrigáló törvény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Rákóczi hamvainak hazahozatalával önként merült föl orsrágszerte az a kívánság, a melynek érdekében a törvényhatóságok már régebben megkeresték az országgyűlést, hogy

azok a szegénytörvények, a melyek Rákóczi Ferenct és társait hazatérőknek bélyegezik, töröltsenek az ország törvénykönyvből. Tegnap számunkban föllidéztek az emléket ezeknek a törvényeknek, a melynek olvastára elpirul az arca minden önzéletes magyarnak. A míg ezek a törvények eltörölve nincsenek, addig keveset ér a főnye azoknak az ünnepeknek, a melyek a fejedelem hamvainak hazahozatalát kísérik.

Egy újságíró kérdést intézett a szegénytörvények eltörölésére nézve az országgyűlési függetlenségi-párt több vezető tagjához.

Barabás Béla a függetlenségi párt alelnöke ezeket mondta:

A szegénytörvény eltörölés már régebben szóban forog. Régen bolygatjuk mi ezt a kérdést, most meg éppen kötelességünk ezt a megbecsült törvényt eltörölni. Hogy erre nézve ki teszi meg az indítványt, most még nem tudom, de Rákóczi hamvai hazahozatala alkalmából ezt az indítványt feltétlenül meg kell tenni. Ez lesz a most összeülő parlamentnek egyik legelső kötelessége, legelső feladata. Rákóczi nem nyughatik magyar földben, amíg őt törvény ámulónak mondja. Nehézségbe nem is ütközhetik ennek a törvénynek eltörölése. Ellenben igenis szükséges, hogy eltöröljük. Mert ha régi törvény is, de azért élő törvény, hisz csak a közelmúltban tapasztaltuk, hogy az abszolút kormány egyik rendeletével egy tizenhatodik századbeli, tehát még ennél is régebbi törvényre hivatkozott.

Szatmári Mór a függetlenségi párt hivatalos lapjának szerkesztője ezeket mondta:

— Ugy tudom, hogy igenis *tervben van egy korrigáló törvénynek a meghozatala*. Természetes, hogy a függetlenségi párt csak mellette lehet ennek a javaslatnak. Akadálya sincs a korrigáló törvénynek, mert hisz Rákóczi hamvainak hazahozatalát is a király iniciálta és így nem valószínű, hogy ő felsége a szegénytörvény eltörölését ellenzné, hisz a Rákóczi-ünnepeken katonaság is részt fog venni. A korrigáló törvény tervezetével különben — úgy tudom — a kormány is foglalkozik és ez a törvényt még a hamvak hazahozatala előtt kell meghozni.

elsősorban vagyonos nőt kénytelen keresni, aki vagyonával a megélhetés gondjaiban segít; hogy folyton szaporodik a nőtelen férfiak és a férjhez nem menő leányok száma; s ezenkívül még sok más olyan dolog, amiről jobb nem is beszélni.

A feminizmus mindeme szomorú tényen azzal óhajt segíteni, hogy visszaadja a nőnek régi jogát, azt t. i., hogy a férfit produktív munkával segítse az élet nehézségeinek leküzdésében. Minthogy azonban ez a produktív munka többé fel nem található a család körében, jogot akar adni a nőnek reá a családon kívül. Helyesebben azonban azt kell mondanom, hogy a már úgy is meglevő jogot igazságossá, méltányossá akarja tenni.

Nézzünk csak végig jelen társadalmi életünkön: ezer és ezer nőt találunk iskolában, irodában, ipari munkában: ott dolgozik, küzd a lét feltételeiért. Ha azonban végigvizsgáljuk a munkaköröket, rövidesen tapasztalhatjuk, hogy a nő mindenütt a hátrányosabb javadalmazású munkával, szinte alamizsnakenyérrel kénytelen beérni. Gyárakban mindig csak munkásnő, hivatalokban gépirónő, díjnak s még akkor is rosszabbul díjazzzák, mint az ugyanazon munkát végző férfit. Miért? Kisebbség talán a képességek? Ezt a tételt soha senki sem fogja megbizonyítani. De különben nem is kapja a nő a társadalomtól ugyanazt a módot és lehetőséget képességei fejlesztésére, mint a férfi. A fiúk számára alakított mindenfajta iskolába be nem bocsátják a nőt, számukra pedig alakítanak olyan iskolákat, ahol legjobb akarat mellett sem szereshetik meg ugyanazt a képességet, amelyet a férfi. Magához hasonló ember-

nek vallja a férfi a nőt s mégis kizárja az emberi jogok egy részéből. A politikai jogokról nem is beszélünk; mert ott azt vethetné valaki ellen, hogy a nő nem katonáskodik, tehát nem jár neki, de az állások kérdése kenyérkérdés, élni pedig a katonáskodó és nem katonáskodó embernek egyként joga van.

Ennek az eszmének, amelyet a feminizmus felvet, természetesen mérhetetlen következményel lennének társadalmi és gazdasági téren egyaránt. Akik félnék tőle, leginkább két nehézséggel szoktak előhozakodni; először: hogy a családi élet romlik meg tőle s a család szerteszállik, ha a nő nem lesz otthon; másodsor: hogy a nők ellenformán megfosztják a férfiakat a kenyérkereső pályától. Az elsőnek van látszólag alapja, a másodiknak semmi. Bizonyos, hogy a családi életnek nem igen lesz előnyére az új berendezkedés, de az is bizonyos egyrészt, hogy a jelenlegi helyzet fenn nem tartható s a kényszerítő szükségességgel szemben hiábavaló minden okoskodás, másrészt pedig, hogy a családi életet úgy is tönkretette már a kaszinó, kávéház, vendéglő s sok más efféle intézmény s hogy a férfiak egy része meg nem felel annak a kötelezettségnek, amelyet a család rájuk ró. Hozzájárul, hogy a gyermeknevelés is mindinkább alkalmazkodik a munkabeosztás elvéhez, mint minden munkánk általában, s hogy a gyermeket már picit korában kiadja a család óvóba, majd elemi iskolába s neveléséről így folyton mások által gondoskodik, olyanok által, akiknek a munkabeosztás éppen ezt a szerepet juttatja. Eljön az idő igen rövidesen s részben már itt is van, amikor a társadalmi viszonyok a gyermekne-

Marosy Miklós fegyelmeje.

A belügyminiszter döntött.

A főispán felebbezése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 3

A volt polgármesteri fogalmazónak, Marosy Miklósnak nagy port felvert ügye, amely közvetlen előidézője volt a Károlyi Gyula gróf főispán által eirendelt és György Henrik belügyminiszteri számtanácsos által vezetett városi vizsgálatnak, ma új fordulatot vett. Az ügy részletei ismeretesek. Marosy Miklós a kezelése alatt lévő hivatalban többrendbeli pénzmanipulációkkal összefüggő szabálytalanságot követett el, ami nem maradhatott sokáig titokban. A szabálytalanságok leleplezése után Marosy természetesen levonta a konzekvenciákat és még mellett állásától felfüggesztették volna, bejelentette lemondását Varjassy Lajos h. polgármesternek, aki akkor a szabadságon lévő Institoris Kálmán polgármestert helyettesítette.

A szabálytalanságokra nézve nyomban vizsgálat is indult meg, amelyet előbb Varjassy Lajos, később pedig a szabadságidejének megszakításával hazaérkezett Institoris Kálmán polgármester vezetett. A kínos ügyről a polgármester elsősorban Károlyi Gyula gróf főispánt értesítette, aki azt a nézetét fejezte ki, hogy a vizsgálatot a legnagyobb szigorral kell vezetni, nehogy a jövőben hasonló esetek előforduljanak. A főispán véleményének hatása alatt a tanács szintén ezt az álláspontot foglalta el és azt a javaslatot tette a törvényhatóság augusztusi közgyűlésén, hogy Marosy Miklós lemondása mindaddig ne vétessék tudomásul, amíg a fegyelmi eljárás nem lesz befejezve.

De a törvényhatóság másképp védekezett — főleg azért, mert nem nagy mérvű szabálytalanságokról volt szó — és elfogadta a lemondását. A határozat azonban nem emelkedett jogerősre. Károlyi Gyula gróf főispán ugyanis nem nyugodott bele a törvényhatóság döntésébe és még a határozathozatal napján sürgönylleg

velést is végleg kivesszik az anya s általában a család kezéből.

A másik nehézség nem nehézség. Három millió nőnél több keresi ma is kenyerét csak nálunk Magyarországon. Ha a feminizmus által tervezett állapotok életbelépnének, a férfiaknak nagyobb tömege szorulna azokra a pályákra, amelyeket ma elkerül: testi erejének jobban megfelelő ipari és kereskedelmi pályákra.

A feminizmus által tervbevevett társadalom ez alapon a következő volna. Férfi és nő tökéletesen azonos nevelésben részesülve, lehetőleg azonos képességekkel s ugyanazon társadalmi, gazdasági és politikai jogokkal lép az életbe. Mihelyt választott életpályájára elkészült, állást keres s versenyt dolgozva mindkettő keresi maga számára a megélhetési feltételeket. Ha elérte azokat, akkor nyugodtan keres élettársat; egyik fél sem kénytelen arról gondolkodni, vajjon az ő általa megállapított megélhetési feltételek megfelelnek-e két személy számára is. A család fentartását mindkét fél közösen viseli, a gyermekek neveléséről együtt gondoskodnak. Neveletésük egyforma lévén, szellemi életük azonos nagy részben s így szellemileg is jobban megtalálják egymásban a házasságot boldogságához szükséges harmóniát, mint a jelenlegi körülmények között.

Nem tudom, meg fog-e valósulni valaha az az eszme, amelyet a feminizmus hirdet, de igaz meggyőződésem, hogy ha megvalósul, az a társadalomnak csakugy, mint az egyeseknek boldogságát elő fogja mozdítani s nagy lépése lesz az emberiségnek az örök haladás útján.

felbontást jelentett be Andrássy Gyula gróf belügyminiszterhez, egyúttal egy miniszteri számvizsgáló kiküldését is kérvén a városi vizsgálat megejtésére.

Hogy a vizsgálatnak a Marosy-ügyre vonatkozó része milyen eredménnyel járt, az köztudomású. A vizsgálat során kitűnt, hogy Marosy nemcsak az általa bevallott szabálytalanságokat követte el, hanem egyébként is bányagul vezetett hivatalát és fiókjában számos olyan ügyet hevertetett, amelynek sürgős elintézése fontos érdeke volt a városnak.

Hogy ennek dacára nem ült még össze az ítélet meghozatalára a fegyelmi bíróság, annak a törvényhatóságnak Marosy lemondását tudomásul vevő határozata volt, amelyben csak most döntött a belügyminiszter.

A miniszter ma érkezett leiratában mindenben Károlyi Gyula gróf álláspontjára helyezkedett és feloldotta a törvényhatóság határozatát. Ilyképen a fegyelmi vizsgálat folytatásának semmi akadálya nincsen többé.

A miniszter azzal indokolja a határozat feloldását, hogy a törvényhatóság a Marosy-ügyben csupán a fegyelmi bíróság véleménye alapján határozhat. Minthogy pedig a fegyelmi vizsgálat nem nyert még befejezést, a törvényhatóság nem is vehette tudomásul Marosy lemondását, már csak azért sem, mert *vagyon felelősség kérdése is fenforog.*

A miniszter határozatát az e havi közgyűlés elé terjeszti Institoris Kálmán polgármester. Ha a törvényhatóság a határozat feloldását tudomásul veszi — amit az utóbb kiderült szabálytalanságok folytán valószínűnek tartunk — úgy nyomban összeül a fegyelmi bíróság, amelynek határozatától függ Marosy ügyének sorsa.

Vasuti viadukt Mária-Radnán.

(Az építkezés kezdete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 3.

A mária-radnai élénk vasuti állomás érdekes építménnyel gyarapodik, a mely egyben az állomás biztonságát forgalmát emelni fogja. A pályaudvaron át, a Hippai híd vonalának meghosszabbításában viaduktot létesítenek, a melynek építését a jövő tavasszal megkezdik.

A radnaiak és a lippalakiak több év óta sürgetik a felüljáró építését. Különösen kívánatosá tette ezt az a körülmény, hogy azok az utasok, a kik például Lippára mentek, a kiszállás után kénytelenek voltak a síneken átmenni s gyakran a vonatok elvonulását bevárni. Hasonlóképen a Radnáról Lippára menő kocsikat is gyakran főtartóztatták a jövő-menő vonatok.

Több helyszíni tárgyalás után a régi terv megvalósul. Az 1906. évi állami költségvetésbe a tavalyhoz hasonlóan 340.000 koronát irányoztak elő pályaszínen fekvő sűrűbb forgalmu utátjáróknak alul- vagy felüljárókkal való fokozatos kiküszöbölésére. Az ezen összeg fölhasználására vonatkozó munkasortrendet a kereskedelmi miniszter már jóváhagyta.

A munkálatok sorrendjébe föl van véve Mária-Radna állomáson, a Maros-híd folytatásaként vezetendő vasuti utátjáró helyére építendő felüljáró. Erre első részletül már a folyó évre engedélyeztek 75.000 koronát, az építkezés azonban előreláthatólag csak a jövő tavasszal lesz megkezdhető.

Ezzel együtt említjük meg, hogy Békés-Csaba állomáson ugyancsak felüljáró építése van tervbe véve. A műtárgy vasbetonból fog épülni és kora tavasszal megkezdik az építkezést, melyre az előbbi évi hitelekkel együtt 206.000 korona áll rendelkezésre.

Cseresnyés kaszinója.

(Érdekes kör-alakítás Makón.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 3.

Makón sokat beszélnek arról a kör-alakulásról, a mely Cseresnyés János, Makó város egykori főkapitánya, s a Fejérváry kormány idején Csanádvármegye főispánja kezdésére történt meg. Az alakulás kedd délután mert végbe s arra Cseresnyés János a következő szövegű meghívót bocsátotta ki:

A helybeli társadalom különböző osztályba tartozó igen tisztelt egyének felkértek arra, hogy egy új társadalmi egyesület alakításával hassak oda, miként a társadalmi osztályok egyesítenek s az alakítandó egyesület hívta legyen a társadalom művelt osztályának oly érintkezési pontot nyújtani, mely — az országos és helyi politika teljes közvéleménye mellett — a társas szórakozásokon felül, a közhasznú társadalmi intézmények létesítése, támogatása s előbbre vitele; a köznevelődési célok előmozdítására s a szabad gondolatok és eszmék terjesztésére szolgáljon.

A megtisztelt felkérésnek készséggel tesztek eleget. Tisztelettel kérem fel igen tisztelt címet, hogy amennyiben a felvetett eszmének híve s az alakítandó egyesületnek tagja óhajt lenni, f. év október hó 2-án d. u. 5 órakor a „Korona” szálloda emeleti nagyteremben tartandó alakuló közgyűlésen megjelenni sziveskedjék.

Makó, 1906. szept. hó 30.

Tisztelője Cseresnyés János.

A meghívásra, a mint a makói lapok írják, a következők jelentek meg: Cseresnyés János, Cseresnyés Antal, Farkas László, Farkas Mór, dr. Dadinszky Béla, Kovács István kántor, Hoffer László, Hoffer László, Gerő Géza, Böhm Andor, Riesz Ödön, Kardos Samu.

A kör meg is alakult, és elfoglalta a makói Korona emeleti termét. Bár a gyűlés meghívója a politika kerülését jelzi, előrelátható, hogy a kaszinóba alig fognak mások iratkozni, mint a kik Cseresnyésnek főispán korában a hívei voltak.

Makói tudósítónk a következőket írja az érdekes kaszinóalakításról:

Cseresnyés, mióta főispán volt, a nyilvánosság előtt nem mutatja magát s azok, akik annak idején a március 15-iki ünnep miatt a kaszinó felosztását kérték s a rend helyreállítása után kénytelenek voltak onnan kilépni, hiányát érezvén a társasörnek, felkérték, hogy álljon egy alakítandó társasör élére. Régióta készült elő ezt az új kört, de megállapodásra nem tudtak jutni a tegnapi alakuló gyűlésen sem. Mindössze 24—25 emberről lehet szó csak — akik kívül maradtak a kaszinóból — ezek pedig, ennyien, társasörök fenntartani nem tudnak, sőt a nagyobb rész ezekből is ellene van annak, hogy az egyesülésnek kör jellege és címe legyen. Így még a vendéglősök se akarnak nekik helyet adni.

A Koronában tegnap tegnap este 11 óráig tanácskoztak. Ott szeretnének megtelepedni, de a vendéglős napi 10—15 vendég miatt a nagy terem nem fűtött és világított, ha pedig kört alakítanak, akkor annyi embernek oly magas tagsági díjat kell fizetni, hogy azt a társaság felének az anyagi viszonyai nem engedik meg. Az egész mozgalom különben arra való, hogy Cseresnyés megjelenjen már a nyilvánosság előtt; unja az eddigi rabságot, de azzal vigasztalják társai, hogy egyesület nélkül is megjelenhet akár a Koronában, akár a kávéházakban. Ma este megint tanácskoznak, de bajosan lesz megállapodás.

A váltóhamisító gavallér.

Csudnay Emilt fölmentették.

Dóry Margit válópöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

A lapok hasábjain tavaly sűrűn szerepelt Csudnay Emil neve. Csudnay ugyanis, aki nagyon hajlik a könnyelműsége, eljegyezte Dóry Margit színésznőt, és e miatt végkép meghasonlott a családjával, amely utóbb léközlet miatt gondnokság alá is helyezte, sőt annak idején az elmeállapotát is megfigyelte. Csudnay mindemellett nem tárgyalt a menyasszonyától, s így természetesen, hogy özvegy, édesanyja mindennemű anyagi támogatást megvont tőle. Szorult anyagi helyzetében az ifjú büns utra tévedt, hogy pénzhez jusson. Egy 4000 koronás váltóra ráhamisította nagybátyjának, Csepreghy István főbírtokosnak és volt országgyűlési képviselőnek nevét s a váltó átadta egy Vicenti nevű ügynöknek értékesítés végett. Vicenti kijelentette, hogy pénzt nem tud szerezni, de a váltó ellenében kaphat esetleg a Kalupka cégtől egy autómobil, amelyen aztán tudhatnak. Csudnay ebbe is beleegyezett. Az autómobilgyáros azonban gyanút fogott, s levélben megkérdezte Csepreghyt, vajjon a váltón levő aláírás tőle származik-e? Csepreghy válaszképpen egyenesen a rendőrséghez fordult, s kijelentette, hogy a váltót nem írta alá, az aláírás tehát hamis. A rendőrség erre a váltót elkobozta, Csudnayt pedig tartóztatta. A vádtanács utóbb szabadlábra helyezte a Dóry Margit által deponált kaució ellenében.

A főtárgyaláson Csudnay azzal védekezett, hogy a váltót jóhiszeműleg írta alá, mert nagybátyja régebbi időben váltók aláírására felhatalmazást adott neki, s e felhatalmazást azóta nem vontatja vissza. A törvényszék e védekezésnek hitelt adott és Csudnayt az okirathamisítás vádjá alól felmentette.

Az ítélet ellen az ügyész felbbezett, s így került a bírák a budapesti kir. ítélőtáblához, amely Horváth Béla elnöklésével és Oláh Andráshoz bíró előadásában ma vontatja felelősségre Csudnayt. A bíróság anyagnak ismertetése után az elnök a vádiottat hallgatta ki.

Elnök: Kibékült ön már a családjával?

— Nem.

— Hol lakik most?

— Dóry Margitnál.

— Még mindig?

— Igen. O a menyasszonyom.

Elnök: Az ön védekezése nagyon valószínűtlen, mert el sem képzelhető, hogy az ön nagybátyja generális felhatalmazást adott volna önnek arra, hogy az ő nevét bármikor aláírassa. Vallja be férfiasan, töredeztesen, hogy nem volt meghatalmazása erre.

Csudnay: Nos hát bevallom, hogy nem voltam felhatalmazva nagybátyám nevének aláírására. Szorult helyzetem vitt erre a lépésre.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért.

A perbeszéd után a kir. tábla rövid tanácskozás után helybenhagyta az elsőbíróság felmentő ítéletét, és pedig azon az alapon, hogy a főjelentés megtételekor a váltó még nem volt értékesítve, s így az okirathamisítás tényálladékát nem lehetett megállapítani.

Az elnök az ítélethirdetés után még a lelkére beszélt a vádiottnak, hogy változtasson az életmódján s a viszonyokon, amelyekben van.

Az ítélet jogerős.

Háború Szerbia ellen. A Skoda-ágyúk miatt.

Olaszország is mozgósít?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3

Tegnap is, ma is sokat beszéltek Budapesten háborús hírekről. Ellenőrizhetetlen forrásból, ismeretlen híresöveken át szivárgott közénk az a megdöbbentő ujság, hogy a már régen vajudó olasz-osztrák-magyar háború a szerb ágyúkérdés miatt küszöbön van, s hogy csak napok kérdése már, vajjon csakugyan megharsannak-e a trombiták. Komoly politikusok körében is suttogtak mozgósítási tervekről, beszéltek hadászati műveletekről, iparkodtak megtalálni a magyarázatot, hogy ha csakugyan úgy volna, mint ahogy híresztelik, miféle komoly okok kényszerítenének a háborúra. Mindez ideig senki sem erősítette meg, hogy e híreknek csak csak a legszemernyibb komoly alapjuk volna. A monarchia nagyhatalmi törekvéseihez s politikai kalandjaihoz semmi köztünk nincsen s ha ezt a kalandos kedvet még nagyobbak ismernők is, mint amekkorának ismerjük, — akkor sem hihetjük olyan nagynak, hogy most ilyen vállalkozásba kergetné a monarchia népeit és Magyarország polgárait.

Szerbia megszállása.

Egyik budapesti estilap igen komoly formában táalja fel a háborús híreket. A háborúnak állítólag a szerb ágyúrendelés lenne az oka. Teljes fentartással közöljük az estilap hiradását, mely így szól:

Wekerle Sándorról — így írja bécsi tudósítónk — azt írták a budapesti lapok, hogy Dánoson volt, pedig *titkon itt járt Bécsben*. A magyar miniszterelnök itt a kulisszák mögött kétségbeesett harcot folytat a közös kormánynak egy örült és kalandos terve ellen, mely végtelen veszedelmeket rejt méhében és amelylyel szemben még siker esetén is a legnagyobb ellenszenv váltódnék ki Magyarországon.

A terv kiinduló pontja a szerb vámviszály. Bécsben és különösen a külügyi hivatalban lángot okádnak, mert a kis Szerbia dacolni mer a nagy Ausztriával és nemcsak nem akarja megrendelni a rossz Skoda-ágyúkat, hanem máris megvette a maga ágyuszükségletét Franciaországban. Most már a kudarc maszkirozására újabb jegyzékeket küld Szerbia nyakára, melyekben követeli, hogy Szerbia évtizedekre kösse le magát az osztrák iparnak. Szerbia pedig ezekre a jegyzékekre sem hederit és belemegy a legkiméletlenebb vámháborúba.

A külügyi hivatal azonban még meszebb akar menni. *Ha a vámháború nem bizonyul elég kényszernek, fegyveres erővel meg akarja szállani Szerbiát.*

Az okkupációt két oldalról kezdené. A Dunán Belgrád felől és Hercegovinából Novibazáron át, melyet még a berlini szerződés értelmében elfoglalna.

Ha csak ennyi volna, akkor talán nem is volna olyan nagy a veszedelem, de a baj nagyobb része ott van, hogy Olaszország roppant féltékeny szemmel őrzi Ausztria minden mozdulatát az Adria mentén és noha névleg szövetséges, mégis casus

bellinek tekintené Ausztriának előnyomulását a Balkánon.

A szerb viszály mögött tehát az *olasz háború veszedelme is fenyeget* s ezzel a Ballplatzon egész komolyan számolnak, sőt erre az eshetőségre akarnak elméletileg és gyakorlatilag felkészülni.

Wekerle háruháza az a kellemetlen feladat, hogy ezt a képtelen tervet Magyarországon népszerűsítse és Wekerle ez ellen rugkapál. A Bécsben töltött időnek jó része az e terv felett folyó civódásokkal telik el és épeenséggel nem lehetetlen, hogy a terv előzményei között ott lesz a magyar kormányválság is.

Ime, így dolgozik Ausztria egyetlen gyár nem is megsértett, hanem erőszakolt érdeke miatt és megeshetik, hogy a Skoda-ágyúknak áldozatául esik a nehezen kivívott magyar belbéke is paktumostól, kormányostól és utána dől sok olvasatlan milliók és omlik céltalanul sok megbecsülhetetlen vérünk.

Enged-e Szerbia?

A szerb vámháborúról más forrásból a következőket jelentik:

Goluchowski külügyminiszter tudvalevőleg, azt követelte a szerb kormánytól, hogy ágyúit az osztrák Skoda-gyárban csináltassa, mert ha ezt tenni vonakodik, a kereskedelmi szerződés megkötésénél *él megtorlással.*

Szerbia dacolt egy darabig és türtö, hogy a határt elzárja a monarchia. Ez azonban annyira sértette a kis ország gazdasági érdekeit, hogy nem bírta sokáig.

Pasics miniszterelnök tegnap értesítette a bécsi külügyminiszteriumot, hogy az ágyúk megrendelésére vonatkozó követelést *hajlandó teljesíteni.* Nevezetesen hajlandó a szerb kormány arra, hogy a *hegyi* ágyúkat Skodánál csináltatja, míg a *mezei* ágyúkat Franciaországban rendel meg.

Igen előkelő személyiségek jártak közbe a külügyminiszternél, hogy Pacicsnak ezt az ajánlatát elfogadják. Ma azonban még nem bizonyos, elfogadják-e az ajánlatot vagy sem. Különben a kérdésnek ilyen való megoldását Németország sem nézné tétlenül, mert a szerb ágyú-bizottság úgy döntött, hogy az ágyúkat a német Krupp-gyárban kell megrendelni. Hogy a Krupp-gyár teljesen elessen a megrendeléstől, azt Németország nem fogja nyugodtan tűrni.

Pasics most a belgrádi sajtóban hangulatot csinál a német ágyúk ellen, s arra törekszik, hogy úgy a monarchiát, mint Németországot fajt accompli elé állítsa.

Belgrád-ból táviratozzak: A kormány még mindig nem döntött abban a kérdésben, hogy válaszoljon-e a legutolsó osztrák-magyar jegyzékre. Teljesen megbízható forrásból szerzett értesülés szerint *Szerbia nem tesz további engedelményeket Ausztriával szemben és a szerződésen kívüli állapot, illetve vámháború továbbra is fenmarad.* Hivatalos körökből szerzett értesülés szerint a kormány eddig egyetlen lépést sem tett az ágyúkérdésben. A kormánynak a kölcsön-kérdésben Ausztriával elfoglalt álláspontját a sajtó egyhangulag helyesli.

A halott becsülete.

(A lebukózott képviselő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Ismeretes az a dráma, amely a múlt év október 20-án játszódtott le Szabadka egyik utcáján fényes nappal. *Utrik Mihály*, egy tönkrement bácsalmási gazdálkodó vasbottal agyonverte volt ügyvédjét, *Miloszavlyevics* Milán orsz. képviselőt, aki őt állítólag vagyonából kiforgatta. Az országszerte nagy megdöbbenést keltett tragikus esetet a *Népszava* is szó tárgyává tette 1905 október 22-én *Lebukózott bácskai uszors és az uszorsok parlamentje* című cikkében s a véres tett indokául azt állította, hogy *Miloszavlyevics* uszorskodással szerzte vagyonát.

„*Miloszavlyevics* Milán — írta a *Népszava* — orsz. képviselő, földbirtokos, a Bácska egyik kermits Pálja volt. Nyuzta, szilpoizotta a bunyevácokat, svábokat és magyarokat s azután beült az országházba törvényt csinálni. Utrik Mihály, a bácsalmási sváb, akit valamikor a nagyságos ur mindenéből kifosztott, koldusbotra juttatott, így gondolkodott: a nagyságos ur zsivány és mégis ő csinálja a törvényt. Ha neki szabad volt engem tönkrotenni, nekem is szabad egy kicsit szét ütni a koponyáját.”

A cikk ezen tartalmáért a tragikus véget ért képviselő özvegye szül. *Milnovics* Milinka rágalmozási és becsületsértési sajtópört indított a *Népszava* ellen. A sajtóügyi vizsgálat során a közleményekért *Farkas Antal*, a *Népszava* munkatársa vállalta el a törvény előtti felelősséget, mint szerző.

Ma tárgyalta ezt a sajtópört a büntető törvényszék *Szepessy* bíró elnöklété alatt. A tárgyaláson a főmagánvádlónót, aki betegsége miatt nem jelenhetett meg, *Petrovics János* dr. szabadkai ügyvéd képviselte. *Farkas Antal* vádlottat pedig *Ladányi Ármán* dr. védte. A tárgyalást azonban nem folytatta le a bíróság, mert a felek közös kérelmére folytán több polgári periratnak beszerzése céljából a bíróság a mai tárgyalást elnapolta.

Aradi tisztviselők ünnepe.

(Az Országos Tisztviselő-Egyület vezetői Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Amint már több ízben megemlítettük, e hó 7-én az állami tisztviselők országos egyesületének vezetősége Aradra rándul, hogy itt kezdje meg azt a nagyszabású akciót, mely a vidéken levő állami hivatalnokok erős szervezetté való alakítása iránt megindult. Ebből az alkalomból nagyszabású ünnepekre készül az aradi tisztviselő egyesület, mely ebből az alkalomból a következő köriratot adta ki:

Benedek Sándor kir. közigazgatási bíró, mint az állami tisztviselők országos egyesületének elnöke és *Csikváry Jakó* ny. államvasuti főfelügyelő, mint az Államtisztviselők Lapja szerkesztője az Országos Egyesület tisztviselő karának és választmányának számos tagjával együtt f. évi október hó 7-én látogatásukkal tiszteik meg körünket.

E látogatásnak célja: körli tiszteletbeli tagsági okleveleiknek személyesen leendő ünnepélyes átvétele, mely alkalmat *Benedek Sándor* elnök urunk egyszersmind arra is fel kívánja használni, hogy programot adjon az országos egyesületnek a tisztviselői kar jelenlegi nehéz viszonyai közepette követendő jövő magatartására, terveire és munkaprogramjára nézve.

Ezen aktus mellő keretűl körünk 7-én d. e. 10 órakor a törvényszék esküdtzéki tárgyaló termében *rendkívüli közgyűlést fog tartani*, melyre van szerencsénk városunk és a környék minden tisztviselőjét tisztelettel meghívni.

Vendégköl idegen körök tagjait és nem tagokat is szívesen látunk.

Közgyűlés után vendégeink beszéd kíséretében koszorút tesznek le a vértanúk szobra talapzatára, délután 1 órakor pedig vendégeink tisztelatore közepét fog rendeztetni.

A körirat szerint a bankettre ifj. Schweigert Péter tükör fogad el nevezéseket. A vendégek érkezésére vonatkozólag a kör azt az értesítést kapta, hogy a budapesti országos egyesület képviselőjében az egyes miniszteriumoknak 25 előrelő állásu tisztviselője és több vidéki kör számos tagja 6 óra este 7 órakor a Budapest felől érkező gyorsvonattal érkeznek Aradra.

Az állomáson az aradi kör elnöksége és választmánya rövid üdvözöl beszéddel fogadja az illusztris vendégeit. Innét kocsi a központi szállóhoz vonulnak, ahol a vendégeket elszállásolják. Ugyanitt este fél 8 órakor ismerkedés és társasvacsora lesz.

A cárné menekül. Ha a cár jókedvű.

(Ujabb pogromok előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3

A cár jókedvű és egészséges — így írja legalább a hivatalos orosz távirati iroda. De ez a jókedv nem lehet nagyon irigylésre méltó, mert az orosz kormány ismét válság előtt áll. Stolypin miniszterelnök állása megrendült és valószínűleg nemsokára el fogja hagyni helyét.

Föltűnő esemény, hogy a francia kormány Bompard pétervári követét visszahívta. E visszahívás az orosz kormány kérelmére történt, amelynek valóban sok oka van, hogy haraggal gondoljon erre a diplomatára. Bompard ugyanis azt követte el, hogy beutazta az orosz tartományokat és személyesen meggyőződött az ott uralkodó kétségbeesett állapotokról. Tapasztalatairól jelentést tett Franciaországban, ahol persze az impressziók folytán mindenkinek elment a kedve attól, hogy orosz kölcsönbe fektesse a pénzét. Világos, hogy Bompard nem tehetett honfitársainak nagyobb szolgálatot, minthogy lelkiismeretesen informálta őket a valóságról, mielőtt még könnyelműen beleltek volna pénzüket az orosz kölcsönbe, de az is természetes, hogy az orosz kormány nem volt tulságosan elragadtatva ettől a lelkiismeretességtől.

Mai távirataink:

Pétervár, október 3. A munkásképviselek elleni ügyben tegnap megkezdett tárgyalást formális okokból elhalasztották.

London, október 3. Egy berlini lap nemrég azt a hírt hozta forgalomba, hogy az orosz kormány teljes csöndben az összes zsidók ellen fennálló korlátozásokat megszüntette. Mint a Reutter-ügynökség Péterváron értesült, semmi ilyen dolog nem történt, hanem csak egy bizottságot küldtek ki, hogy a problémát fontolóra vegye.

Varsó, október 3. Lodzból jelentik, hogy ismeretlenek erőszakkal bezárják az orosz állami iskolákat és a tanulókat az utcákról elűzik. A szociáldemokraták elene szegülnek ennek a bojkottnak. A fő-kormányzó kijelentette, hogy az esetben, ha az orosz állami iskolák bojkottálását tovább folytatják, az összes lengyel magániskolákat be fogja zárni.

Darmstadt, október 3. A nagyhercegi palotában rendbehozták és teljesen berendezték az összes szobákat, melyekben a jelenlegi cárné lakott. A palotaőrséget megerősítették és a legénységet gondosan megválogatják. Egész határozottan az a hír van elterjedve, hogy a nagyherceg a cárnéval és a cár gyermekeivel október 15-én, illetve 20-án Darmstadtba érkezik.

Darmstadt, okt. 3. A nagyhercegi kastélyban rendbe hozták mindazon szobákat, amelyekben a cárné szokott lakni. A kastély őrségét megkétszereztek. Hír szerint a nagyherceg október 15-én vagy 20-án elhozza a cárnét és gyermekeit Darmstadtba.

Risenev, okt. 3. Ezrével forognak közkezen röpiratok, amelyek a zsidók üldözésére szólítják föl a népet. A zsidó lakosság menekül.

Toulouse, okt. 3. A legutóbb letartóztatott állítólagos orosz nihilistánő bevallotta, hogy Breet-ből származik. Párisban, ahol szobaleány volt, megismerkedett egy orosz diákkal, aki megnyerte a forradalmi propagandának s a múlt évben a morleni rendőrbíróság csalásért három havi fegyházra ítélte. Különbben megmarad amellett, hogy a lausannei orosz forradalmi bizottság azt a feladatot bízta rá, hogy egy magas állásu orosz politikai személyiséget megöljön.

Pétervár, október 3. A cár megérkezése után császári ukáz fog megjelenni, amely egyenjogositja a parasztokat a birodalom többi rendjeivel. Így például meg fogja nekik engeni, hogy állami szolgálatba lépjenek, mihelyt a szükséges műveltségi fokot megszerezték. Az ukáz értelmében meg fogják szüntetni az utlevél megszorítást. A kormány reméli, hogy ezzel az ukázzal, amely még az új birodalmi дума összeülése előtt lép életbe, ki fogják elégíteni a parasztságot.

Ferenc Ferdinánd és a jezsuiták.

A trónörökös sürgönye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3

Az alsó-ausztriai Kalksburgban nagy ünnepet ülték a minap. A jezsuitáknak ez a régi, hírhedt nevelőiskolája, amelynek növendékei közül aktív magyar miniszter is került ki, most ünnepelte fennállásának ötvenedik évfordulóját. Az évforduló, ezt mondanunk is fölösleges, gyönyörű ünnepségek keretében folyt le. Fáklyásmenet, Kalksburg kivilágítása bankett és az üdvözölő telegrammok özöne tették nevezetessé a jezsuiták jubileumát.

De különösen a táviratok voltak fontosak, s ezek közül is a legfontosabb Ferenc Ferdinánd trónörökösé, aki a következő sürgönnyel kedveskedett a jezsuita pátereknek:

„Ötvenéves jubileumán teljes szívből üdvözölöm a kollégiumot. Ovíja Isten továbbra is ezt a házat és nevelje tanítványait az Isten, császár és a háza bü harcosaivá.”

Nincs tudomásunk róla, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös ő fensége csak egyszer is üdvözölt volna magyar iskolát, vagy tanintézetet. O fensége eddig csodálatos közönnyel viseltetett a magyar kultúra iránt. Iskolákkal egyáltalán nem foglalkozott eddig, kivéve egyszer, amikor az osztrák katolikus iskolaegyesületet üdvözölte oly hangnemben, hogy országokra szóló botrány lett belőle. Most életében

másodszor avatko o t a főherceg iskolaügybe és megint klerikális, az egész monarchiának legklerikálisabb iskoláját üdvözölte, olyan hangon, ami bizonyára feltűnést fog kelteni.

Ferenc Ferdinánd, úgy látszik, megelégedik arról, hogy ő nem magánember, hanem trónörökös. Még pedig nemcsak a jezsuitáknak, hanem józan katolikusoknak, protestánsoknak, görög keletieknek, görög katolikusoknak és zsidóknak is trónörökösé. Már most vagy érdekli a trónörökös ur mindennemű, de különösen az állami iskolák iránt, vagy egy iskoláival törődik. Az azonban nem járja, hogy Magyarország jövődi koronás királya dédelgetett kedvencévé tegye meg a jezsuitákat, még akkor sem, ha azok nevelték Magyarországot kuituszmisztériát.

Természetes, hogy a trónörökös nem szerepelt egyedül az üdvözölők közt. Társai vá szegődtek Lueger, az osztrák arisztokráciának klerikális tagjai és — Ferenc Szalvátor főherceg, továbbá Mária Valéria főhercegné. Az uralkodó-család tehát elég szép számmal exponálta magát a jezsuiták mellett. Vajjon a pataki kollégium mikor dicsekedhetik el olyan sürgönyökkel, mint a jezsuiták nevelőintézete?

Egy urileány regénye.

(A művész-ábrándoktól — a morfiunmíg.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Budapesten a Dunapart vámbáztéri részén a csavargós állomáshelye mellett egy jól öltözött fiatal leány tegnap este hat óra tájban beugrott a folyamba. A víz árja magával ragdta, de nagy fáradsággal mégis ki tudták fogni a vízből. A mentők, akiket telefonon odahívtak, sokáig nem tudták magához térteni. Föltűnően hosszú ideig eszméleten kívül maradt, aminek a magyarázatát később megtalálták abban, hogy morfiunot vett be, mielőtt a Dunába ugrott. Az életunt leány nem akarta elárulni, hogy kicsoda; N. N. néven vezették be a Mentőegyesület „esetnapló”-jába. Egy órával utóbb a Rókus kórházban, ahová szállították, kihallgatta a kiküldött rendőrtisztviselő. Annyit meg tudott el apítani, hogy a nő Galgóczy Bella, huszesztendős, római katolikus, színésznő, aki az Erzsébet körut 52. száma alatt lakott. Hogy miért kereste a halált, arra vonatkozólag az életunt makacsul megtagadott minden fölvilágosítást. Amikor egy újságíró kérdezősködött az öngyilkos kísérlet okáról, ezt mondotta:

— Ami ma nem sikerül, az holnap, vagy holnapután biztosan sikerülni fog.

Többet nem lehetett kivenni belőle. A szerencsétlen leány állapota nagyon veszedelmes, mivel súlyos belső sérülést szenvedett. Az öngyilkoskísérlet oka fölül ezek a részletek derültek ki: Galgóczy nagyon előkelő családból való urileány. Egyik rokona tábornokszeregy. Két esztendővel ezelőtt megszökött hazulról, hogy színésznővé lehessen. Szülei Fedák Sári szüleinek szomszédságában laktak s Galgóczy Bellára végzetes hatással volt a Fedák Sári diadalmas karrierje. A mikor a fővárosba érkezett, hogy — szülei ellenére — Fedák pályáján boldoguljon, nagyon visszavonultan, egyedül a „művészeti ideáljának” élt. Gerzson Annánál lakott, akinek nevelő-elhelyező intézete van és a házbéli szerint tisztos, szolid életmódot folytatott. Másféle éve megismerkedett egy udvari tanácsos és orvostanár Imre nevű fiával, aki szigorú orvos. A fiatalleány szerelmet esküdt és házasságot ígért a leánynak. Másfél évben el se lehetett volna képzelni, hogy a szolid magaviseletű urileány, aki különben még

nem végezte el színészeti tanulmányait — vele állandóan érintkeztek. Hitt az udvari szavának és csalódott. A gazdag professzor fia eljegyezte egy szintén nagy vagyonu és tekintélyes uricsalád leányát.

Amikor a frigykötésről szóló hír a napilapokban megjelent, Galgóczy Bella egy utolsó kísérletet tett a hűtlen férfi visszahódítására. Felöltözött cselédruhába és elszegődött szobaleánynak a menyasszony családjához. Móját ejtette aztán annak, hogy a menyasszony édesanyjának kezébe jusson néhány szerelmes levél, amit a vőlegény — Galgóczy Bellának írt. Még a legutóbbi napokban is lángoló érzést, örök szerelmet esküvő levelet írt a professzor léha fia a színinövendéknek. Az elhagyott leány azt hitte, hogy ez a leleplezés alkalmas lesz az eljegyzés fölbontására. Eleinte úgy is volt. A menyasszony anyja elküldte a levelek egyikét a professzornénak s közölte vele, hogy olyan emberhez nem edja feleségül a leányát. Később azonban mégis kiegyenlítették az ellentéteket. Galgóczy Bellát minden reménységének szertefoszlása annyira elkésérette, hogy tegnapelőtt morfiomot ivott. De akkor sikerült megmenteni. Ma újabb adag mérget vett be s azután vízbe ugrott. Nagyikós kísérletéről táviratilag értesítették dr. Kontor Pál szatmári ügyvédet és földbírtokost, aki a tragikus sorsu leány nőtestvérének a férje.

Huszárönkéntes-iskola Aradon.

Tizenötödikén megnyílik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Vértesi Weiss Ernő, a temesvári hetedik lovasdandár parancsnoka ma délután Aradra érkezett. Utazásának ezuttal nem szemletartás volt a célja, hanem az, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket az Aradon felállítandó huszárönkéntesi iskola létesítése körül.

Arad ugyanis huszárönkéntes iskolát kap. Négy esztendeje már, hogy az aradi huszárezrednél ninesen önkéntes-iskola. A Hadik-huszároknál volt utóljára iskolájuk az önkénteseknek s azóta az uniformis és a hosszú kard után élőhaló bakfiosok sajnosan nélkülöztek a maguk mindennapi önkéntes-kíséretét. Az érzékeny szívű hadügyminiszter valószínűleg erre való tekintettel rendelte el, hogy Arad ismét kapjon huszárönkéntes iskolát.

Az iskolába a 6-ik (kassai), 7-ik (temesvári) és 12-ik (nagyzebeni) hadtestből, még pedig az első, második, hetedik, tizenegyedik és 15-ik huszárezredből kerülnek önkéntesek. Körülbelül harminc ifjával több fogja járni 15-ikétől kezdve a kerzót, nagy bánatukra a szegény bakaönkénteseknek, akiknek eddigéig csak a Kiszentmiklósról jövő tűzérinvázióval kellett megbirkóznok s akiket most a teljes erkölcsi megsemmisülés veszedelme fenyeget. Értvén ezalatt természetesen a hódítási erkölcsi csöket.

A huszárönkéntes-iskola e hó 15-ikén nyílik meg. Weiss Ernő dandárparancsnok ma megsemmisítette az iskola számára berendezett helyiségeket a megyei lovassági laktanyában, s azokat rendben levőknek találta. Az iskola parancsnoka Szakmári Várady Donát, a 12-ik huszárezred századosa lesz. Az önkéntesek már a napokban megérkeznek Aradra Nagyszebenből, Megeyerről, Brassából, Nagyváradról, Debrecenből, Nyíregyházáról, Gyöngyösről és Miskolcra. Így csinál a katonaság idegenforgalmat Aradon. Tavaly Nagyváradon volt az iskola, az idén azonban a nagyváradi önkéntesek is Aradra jönnek.

Szendrey világrekordja.

Ötvenezer koronás bérlet.

A leghasznosabb A B C.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Az új A. B. C. bérleti rendszer főleg anyagi szempontból kitűnően bevált. Az idei bérleti összeg nyolcezer koronával haladja felül a tavalyit. Míg a múlt évben csak negyvenkétezer korona folyt be bérlet fejében a színház pénztárába, a most kezdődő szezonban kerék ötvenezer korona nyomja az igazgató markát. Szendrey Mihály meg lehet elégedve sikerével, annál is inkább, mert ebben a tekintetben alaposan lefőzte elődeit. Hogy sportnyelven éljünk, ez az ötvenezer koronás eredmény, világrekordot képez az összes eddigi bérletek felett.

Teljes hat hosszal — hatezer koronával — verte az aradi színház jelenlegi direktora az eddig rekordot tartó elődjét, Lesskay Andrást. Pedig Lesskay is legény volt a talpán és arra a negyvennégyezer koronára, amelyet legjobb évében bérletekért összeszedett, még a sárga irigység sem foghatja rá, hogy megvetendő összeg.

Egy csöppet sem az. De ötvenezer korona mégis csak több. Ez az összeg azonban nemcsak a direktor sikerét jelenti, hanem egyúttal élénk fényt vet Arad kulturális fejlettségére is. A színház ugyszólván napi szükségletévé vált az aradi közönségnek. Ha másban nem is, a színészet pártolásában közel jutottunk az igazi nagyvárosokhoz.

Ez az ötvenezer korona egyúttal azt is jelenti, hogy az idei szezon állandóan teit házak előtt fog lefolyni. Különösen a földszinti és az első emeleti páholyok voltak kapóse. Az A. bérletben mindössze három, a B.-ben csak kettő, a C.-bérletben pedig csak öt páholy áll üresen. Azért ezeknek is akad naponta gazdjuk.

Még a második emeleti páholyok sem maradtak bérletmentesen. Amire eddig nem volt még példa, az idén a szerencsés kezű direktor négy másodemeleti páholyt adott ki a bérletnek. Most már büszkén tekinthetnek le a másodemeleti páholyok az alsó régiókban levő társaikra.

De nem csak a színház pénztárára, hanem a közönségre nézve is sokkal kedvezőbb az új bérleti rendszer. Eltűnteti azt a riktó ellentétet, amely a régi rendszerben, a páros és páratlan napok között volt. Valami babonás hiedelem folytán, amely a régi páratlan napokat, a páros napok fölé helyezte, — talán a premiérek miatt nagy isten tudja miért? — a közönség ítéletének mérlege a páratlan napok felé billent és míg erre a bérletre valamennyi páholyt elkaptokták, a páros napokon 23 páholy tátongott üresen.

Visszas volt ez a helyzet azért is, mert a nem bérlet közönség ilyképen a páratlan napokon nem juthatott páholyhoz és az az nap Aradon időző idegen, aki esetleg szintén páholyból szeretne volna végignézni az előadást, refüt kapott a pénztártól. Ha pedig visszajáról tekintjük a dolgot, az az idegen, a ki a páros napokon nézte végig az előadásokat, nem valami jó véleményt táplálhatott az aradi színházi viszonyokról.

Most ezek a bajok orvosolva vannak és egy-egy páholy mindennap jut majd nem bérletnek is.

Ebben a jegyben indul meg az új színházi szezon. Reméljük hogy a kiváló anyagi eredményt az erkölcsi siker is nyomon fogja követni.

Polónyi reformjai.

A gyors törvényjavaslatok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Polónyi Géza igazságügyminiszter, aki kinevezése órájában büszkén vallotta magát újságírónak, ma megnyitotta szívét volt kartársai előtt és közölte velük, hogy nem téltenségben, hanem erős munkában töltötte miniszterségének napjait. Az igazságügy legfőbb öre értesítette a sajtót, hogy immár elkészült a hasznos törvényalkotások egész sorozatával és a közelebb összeülő parlamentnek gyors egymásutánban be is terjeszti a javaslatokat.

Az igazságügyminiszter közlése — őszintén szólva — nem a legjobb benyomást keltheti, nem pedig azért, mert minden várakozáson fölül sokat ígér. Utóvégre, akármekkora zseninek is tartja magát Polónyi, annyi törvényjavaslatot és természetesen jó tervezetet, mint amennyit ő a jelenlegi rövid életű parlament működése során el akar intéztetni, még ő sem fabrikálhat.

A készülő igazságügyi reformokról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Polónyi Géza igazságügyminiszter ma délután több hírlapíróval beszélgetett az igazságügyminiszterium legközelebbi feladatairól és terveiről.

A kereskedelmi és váltótörvényszék megszüntetésére nézve kijelentette, hogy ez nem az ő terve s azt megtenni nem is szándéka. A kérdést még az előző kormányok vetették föl s a maga részéről egyáltalában nem sietett. A kérdést illetőleg úgy a kereskedelmi kamarákkal, mint a kereskedői körökkel előbb a külföldön is, idehaza is tárgyalásokat kíván folytatni és azután ehhez képest fog intézkedni.

Legsürgősebb feladatnak tekintti a miniszter a kuriai bíráskodásról szóló törvény revízióját, illetőleg az új törvény megalkotását, miután a régi 1908-ban hatályát veszti. E tárgyban már jövő hétfőn ankét ül össze s körülbelül két hét múlva az új törvénytervezet a nyilvánosság elé kerül. — Felette sürgős feladat a polgári perrendtartás megalkotása, amelyet olyan régen sürget már a jogászvilág. Ezt mielőbb tető alá hozza.

Ezután legszebb és legsürgősebb feladatának a székelyföldi birtokrendezést és általánosságban a telekkönyvek rendezését tartja a miniszter. Sebess Dénes miniszteri tanácsos már elkészült e törvény tervezetével, amely két hét alatt szakértekezlet elé fog kerülni. Ezzel kapcsolatban már az 1907. költségvetésbe ötven új telekkönyvi bírót állást szervez a kormány.

Ha ezzel a reformmal elkészülnek, akkor a végleges perrendtartás, majd a bírói szervezet kerül sorra és ha még lesz rá idő, következik majd az anyagi kodex megalkotása.

Ezenkívül rendeleti uton minél előbb életbe lépteti a miniszter Fiume területén a sommás eljárásról szóló és a végrehajtási törvényt, valamint a magyar örökösödési eljárást. Előbb azonban Fiumében a maga személyes elnöklésével ankétot fog tartani.

A sajtójog terén egyelőre mitsem tesz a kormány, hanem megvárja, míg a közvélemény nyugodtabb lesz. (?) De lehet az is, hogy ezek a kérdések még a télen napirendre kerülnek.

A végleges perrendtartással fogja a miniszterium elkészíteni a tősszereformot és a

kereskedelmi és váltó-törvényszék ügyét is ekkor fogja elintéztetni.

Számos kész törvényjavaslata is van a miniszternek a hiteltörvényekről, az ügyvédség reformjáról s a biztosítási ügyletekről, de ezek, valamint a büntető-törvénykönyv reformja, egyelőre nem kerülnek napirendre, mert a miniszter nem akar egyszerre sok munkába kapni, hanem sorrendet kíván tartani főadatainak megoldásában.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Bajazzók, opera. Schubert Jenny és Ferrari d'Albaredo bemutatkozása. Siralomházban, színmű. (Bérlés B.)

Péntek: Traviata, opera. (Bérlés C.)
Szombat: Aranylakodalom, színmű. Diszoldadás. (Bérlés A.)

Vasárnap: Délután: Vándorlegény, operett. Este: Gyöngyélet, bohózat. (Bérlés B.)

Vizvári megy.

— Beszélgetés a művészettel. —

A nagy, az utóéletetien Pry Pál, a nagy komikus, aki egy szavával képes volt mosolyt és derűt varázsolni a Nemzeti Színház színpadára, nyugalomba vonult. Néhány ujság már megírta, hogy Vizvári Gyula, a jövő év januárjától kezdve már nem játszik, mert megöregedett és nyugdíjba akar menni.

Erre a hírre nem maradtak el az ujságíró látogatók, hogy a pihenésre vágyó művészt megszólaltassák. Mikor az egyik felkereste, a Nemzeti Színház udvarán ült egy padon, amelyet valamikor a nemzeti relikviák közt fognak elhelyezni, mert a tragikus véget ért Nagy Imrén kívül igen sok kiváló művész ült már itt, bámulva a színházudvar sárgára meszelt falait.

— Nem tudom, lesz-e valami a visszavonulásomból — mondotta. Somló igazgató nem akart elengedni. Néhány nappal ezelőtt, itt a színházudvaron mondtam, hogy fáradt vagyok, öreg vagyok. Nem akarok senkinek az útjába állani. Inkább elmegyek. A hír kiszivárgott innen a falak közül és belekerült a lapokba. Ekkor már kötelességemmé lett, hogy az igazgatónak is bejelentsem elhatározásomat. Somló nevetett. Azt mondta, hogy nem vagyok öreg és soha nem is fogok megvénülni. Kérlelt, hogy maradjak. Inkább játszszam kevesebbet, ha fáradt vagyok. Pedig most is az a baj, hogy nagyon keveset játszatnak velem. Nem a művészi hiúság bán, hanem nagyon is hozzá van nőve az életem a színpadhoz.

Az öreg Vizvári itt elmerengett kissé, majd epizódokat beszélt el művészi életéből.

— A szülem sehogy sem akarták megengedni, hogy színész legyek. Ők papnak szántak velem — bedugtak egy könyvkereskedésbe. Azért tették a szegények jó előrelátással, hogy ha mint színész nem tudok boldogulni, legyen mégis valami tanult mesterségem, hogy éhen ne haljak. Pedig sokat nyomorogtam az életben, hanem azért mégsem lettem könyvkereskedővé.

— Megszöktem. Most már idestova ötven éve annak, hogy beállítottam Veszprémbe, a jó öreg Csabai bácsi társulatához. Akkor tizenhatéves voltam. Csabai bácsi az én első direktorom, azóta már régen kint pihen valami vidéki város temetőjében, ahova bolyongásai közben elvetődhetett. Pedig igazi bohémember volt. Mikor beállítottam hozzá, elszavaltam neki a Mátyás király szerepét, amelyet könyv nélkül tudtam. Az öreg úgy kacagott, hogy csak úgy csorogtak a könnyei.

— Maga kitűnő komikus, őcsém . . .

hehehe . . . — mondta, — és föl is fogadom. A Mátyás királyt azonban mégsem fogja eljátszani. Mit gondol? A maga hangjával és alakjával . . . Hehehe . . .

Mindjárt szerződöttet. Az első fizetésem 16 forint volt havonta. Tizenhat forint akkor sem volt valami nagy pénz, hanem én ezt se kaptam meg rendszeresen. A vidéki társulatoknál akkor az volt a szokás, hogy a fizetést proporcióban adják ki. Ami annyit jelentett, hogy csak akkor kaptuk meg a teljes fizetést, hogyha a bevételek hiány nélkül fedezték a kiadásokat. Ha kevesebb volt a jövedelem, akkor kevesebbet kaptunk. A bevételt mindig arányosan elosztották. Negyven forint volt a legmagasabb fizetés. Duse Eleonora, ha nálunk játszott volna, aligha kapott volna többet havi harminc forintnál. A proporciót sem kaptuk rendszeresen. Emlékszem, valahol Széchenyben, magához hívott az igazgató és ezt mondotta:

— Itt vannak a könyveim. Magának 16 forint járna proporcióban. De, amint látja, deficit volt. A méltányosság szerint most magának kellene fizetnie 12 forintot.

— Azóta — fejezte be visszaemlékezéseit Vizvári Gyula — természetesen jobb viszonyok közé kerültem. De mit ér ez, ha már nem vagyok többé oly fiatal, mint akkor, a boldog időkben, amikor még Székesfehérvárott színészkedtem? Hanem azért, a jó Isten tudja . . . Még az is meglehet, hogy nem megyek nyugalmába . . .

* A nap hőse második előadása a tegnapi bemutató előadásához hasonló sikert aratott. A nézőtérben több ízben hangos kacagás tört ki és a derűs hangulat az előadás végéig tartott. A mai előadás az összjáték még egyöntetűbben festett és a sikerből ismét *Mariházy, Várnay, Beregi, Szathmáry* a férfiak közül, a hölgyek közül pedig *H. Novák Irén, Bácsné Maár Julia* és *Körössy Juci* vették ki részüket.

* A vig özvegy. *Lshár Ferenc* híres operettjére, A vig özvegyre (Die lustige Wittwe) készült az operett társulat. A Bécsben szenzációs sikert aratott operettnak két hét múlva lesz a bemutatója. A szereposztásból ítélve, a remek darabnak nálunk is nagy sikert jósolhatunk. A vig özvegyet *Kapossy Józsa* kreálta. Fényes szerepet játszik gróf *Danilo Danilovics*, egy balkán diplomata szerepében *Nyáray Antal*. Elsőrangú szerephez jutottak még *Fenyvossy Margit, Szathmáry Arpad, Várnay, Faludy, Kulcsár, Ladiszlav, Beregi*. A darabból most folynak a zongora próbák és rövidesen megtartják a színpadi próbákat is.

A ki Barabásért kap ki.

(Az erzsébetvárosi választás utójátéka.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Az utolsó képviselőválasztás ritka izgalmak közt folyt le az Erzsébetvárosban. Szinte mindennapos dolog volt, hogy a két tábor hívei, az Eötvös párt és a Barabás párt emberei összevekedtek.

Az összetűzések mindig a kortesvacsorákon történtek. Egy ilyen lakomán nagyban vigadtak a kerület választópolgárai közül azok, akik Eötvös Károlynak voltak a hívei, a *Pálmagist* című vendéglőben. Ott volt persze a párt egyik főkortesé, *Fischer* Jakab kereskedő is. Fischer a feleségével vacsorált, amikor elhaladt asztala mellett néhány Barabás-párti, köztük *Kalupka* István gyáros. Kalupkát, amint Eötvösök közt látta Fischert, aki az előző választás alkalmával még Barabás kortese volt, elfogta a méreg:

— No, ezt a gazembert agyonüttem!

Szólt és a társaságával tovább haladt. Ejjel 11 óra körül Fischer a nejével távozott a vendéglőből. Amint a szomszédos Lónyál-kávéház előtt mentek, abból kirozott *Kalupka* és

hátról megütötte Fischert. Majd kiadta kocsiának a parancsot:

— Usd ezt az embert!

A kocsis szót fogadva, Fischert szintén arcul ütötte. A póruljárt kortest még más kellemetlenség is érte. Nevezetesen a dulakodás közben leszakították az aranyláncát és eltűnt a felesége ridikülje, amelyben 62 korona pénz volt. Ettől is eltekintve, a szegény ember úgy kikapott, hogy kocsin kellett hazavinni. Fischer főjelentette becsületsértésért, valamint könnyű testi sértésért *Kalupka* gyárost és a társaságában voltak közül még *Schäfer József dr.* ügyvédet is.

Ma volt ebben a pörben a tárgyalás dr. *Baumann* büntető bírósági hivatalos szobájában. A vádlottak közül azonban csak dr. *Schäffer* jelent meg s mert semmi bizonyíték nem volt, hogy a támadásban ő is részt vett volna, Fischer az ellene emelt panaszát visszavonta. *Kalupka*val szemben új tárgyalási határnapot fognak kitűzni s arra elővezetés terhe mellett idézik meg.

Fischer most tovább keresi azokat a tetteseket, akik *Barabás Béla* abcugolásáért ilyen brutális módon bántak el vele.

Beck gróf menesztése.

A trónörökös elcsapatta.

Grácba! Grácba!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Nem csupán az osztrák-magyar hadseregnek, hanem az egész monarchiának legszenzációsabb eseménye ez idő szerint a vezérkar főnökének, *Beck* Frigyes gróf tábornagynak nyugalomba vonulása. Jelentős esemény ez azért, mert Beck gróf távozása nemcsak személy-, hanem gyökeres rendszerváltozást is jelent a közös hadsereg jövő szervezetében, kiképzésében és vezérlésében.

Amint azt csapattisztek köréből vett értesülés alapján tegnapelőtti cikkünkben kifejtettük, az agg tábornagy az egész hadseregre oly prepotens, mérhetetlenül káros befolyást gyakorolt, hogy a csapattisztek elégtelensége nőttön-nőtt és már legfőbb ideje volt, hogy Beck elhagyja helyét és vele együtt megszüntessenek a hadsereg harcokésztségét megbénító és a tisztikar munkakedvét lohasztó intézkedések. Megirtuk azt is, hogy a mindenható vezérkari főnök ellen, aki még a legcsekélyebb katonai ügyekben is döntő befolyást gyakorolt, a hadsereg köréből senkitem meri szavát fölemelni, mert a hatalmas Beck grótot erősen tartja és ropantul kedveli egy udvari klikken kívül a legfőbb hadur, királyunk is.

Most, hogy a tábornagy menesztése, amiről napokkal előbb még csak szó sem volt, váratlanul ténynyé lett, keresik azt a Becknél is hatalmasabb faktort, amely szavá merte tenni a vezérkari főnök türehtetlen rezsimjét és ki tudta eszközölni a királynál a már nélkülözhetlennek hitt tábornagy elbocsátását. Ezt az erős tényezőt, Beck gróf megbuktatóját meg is találták *Ferenc Ferdinánd főherceg* személyében, aki latba vetve egész befolyását, rábirta a királyt a tábornagy menesztésére.

A trónörökös, aki a múlt hóban a dalmát partokon tartott szárazföldi és ten-

geri nagygyakorlatokon ő felségét képviselte, a gyakorlatok folyamán személyesen meggyőződött arról, hogy a szárazföldi hadsereg nem áll hivatása magasztalás a vezérkar által kidolgozott tervek nem ütnek meg azt a mértéket, amelyet a legfelsőbb hadur és Ausztria-Magyarország a monarchia biztonsága szempontjából a legfőbb hadvezetőségtől joggal elvárhat. De tudomást és közvetlen meggyőződést szerzett a trónörökös arról is, hogy a vezérkari főnöknek a csapattisztekkel szemben állandóan követett ellenséges magatartása mélyen sérti és sokszor fölháborítja a tisztikart, amely elkedvetlenül, a kellő pillanatban nem tanúsítja azt a buzgalmat és odaadást, amelyet a szolgálati érdekek megkövetelnek.

Ferenc Ferdinánd, aki ismeretes nyíltságáról és szókimondásáról, ezekről a vezérkarral lesújtó tapasztalatairól megemlékezett már a nagygyakorlatok követő megbeszélésen Raguzában, de különösen kimerítően beszámolt róluk a királynak, akit az audiencián egyenesen megkért arra, hogy bocsássa el a szolgálatra már képtelen vezérkari főnököt. A trónörökös oly meggyőzően fejtegette Beck nyugdíjaztatásának szükségességét, hogy a király elfogadta a tábornagynak nyugdíjazása iránti kérelmét, amit azonban csak november első felében, Beck 60. szolgálati évének betöltése után fognak hivatalosan közzétenni.

Kétségtelenül bizonyos, hogy a vezérkari főnök távozása nem az öreg korára, hanem kizárólag arra az elítélő kritikára vezetendő vissza, amelyet a trónörökös a dalmát nagygyakorlatokon és később a király dolgozó szobájában nyilvánított. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy Beck gróf még csak pár nap előtt, vagyis a nagygyakorlatok után nyújtotta be a királynak lemondási kérelmét, amiről előzőleg még soha szó sem esett.

Nekünk, magyaroknak alig van okunk busulni gróf Beck távozásán. Mintaképe ő a régi megcsontosodott osztrák katonának, aki nem tudott beletörődni az új idők szellemébe és Radetzky háta mögül — még h lybelileg is ott van a vezérkari főnök hivatala! — nézte a modern világot. Különösen érzéketlen volt magyar közjogi kérdések iránt és politikai hitvallása a hadsereg kultuszában merült ki, mondván:

— In deinem Lager ist Österreich!

Egyáltalában nem értette Magyarország önálló állami helyzetét és teljes erővel ellenszegült a magyar nemzeti követelmények teljesítésének a hadsereg kérdéseiben. Jelszava, katonai politikája, rögzeszméje ebben az egy kifezésben található: a hadsereg egysége.

A vonatkésések oka.

(Nincsen olasz sztrájk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Az olasz vasutak alkalmazottai, követeléseiknek kivívására tudvalevőleg egészen különleges eszközökhöz nyultak, amelyek mellett, hogy határozottak voltak, nem ütözködtek bele az olasz vasúti szabályzatba. Nem a nyílt sztrájk fegyveréhez nyultak, mint két évvel ezelőtt a magyar vasúti társak. Az olasz vonalakon nem szűnt meg a közlekedés, csak lassabb

lett, annyira lassú, hogy a vonatok kétszer olyan hosszú idő alatt tették meg útjukat, mint rendes körülmények között.

És ez ellen nem emelhetett szót senki sem, mert az olasz vasutak a szabályzati előírásokat tartották szem előtt a csatlakozásoknál, tolatásnál, kapcsolásoknál, s ez okozta a késéseket. Hogy a szabályok és a szokás között ellentét volt, abból büntetőjogi hátrány nem hárulhatott a szabályokhoz ragaszkodó vasutasokra, mert a bíróság az írott szabályzatot tartja szem előtt és azt, aki ezekhez ragaszkodik, nem ítéli el. Roppant elmés módja volt ez a hatalom kijátszásának, noha sztrájkoknak még sem volt nevezhető.

Az olaszországi esetről kifolyólag most — néhány vonatkozás folytán — az a hiedelem terjedt el, hogy a magyar vasutak szintén alkalmazták az olasz rendszert. A magyar királyi államvasutak különböző vonalain utazókat ugyanis az utóbbi időben több ízben az a kellemtelen meglepetés érte, hogy a vezető nem a menetrend szerinti időben, hanem jóval később szállították őket újuk végcéljához. Amíg ezek a késések csak elvétve fordultak elő, a közönség azon részének, amely hivatásánál fogva gyakran utazik, egy kis bosszúagnál egyebet nem okozott.

De most, — hogy a késések ugyyszólván rendszerre váitak, — támadt az a hiedelem, hogy a késésekben természetűség van és hogy a vasutak ilyen módon akarják elérni követeléseik teljesítését.

Ez a hír ma is szerte szállongott a városban a szolnoki vegyevonat késése folytán. A késés most másfél órát tett ki, miért is egyik munkatársunk felkereste az aradi állomásfőnököt, megtudandó a késések tulajdonképeni okát. Az állomásfőnök a keringő hírekre nézve megnyugtató választ adott és kijelentette, hogy a késések egyáltalán nincsenek összefüggésben a vasutak akcióival. A késések oka oda redukálódik, hogy a Budapestről Aradra jövő vonatok sok beágazó vonal csatlakozását kell bevárnia és ha egy-egy ágazásnál két percet is késik a vonat, úgy a késés Aradig már egy-két órát is kitehet.

Budapest — csőd előtt.

Vigyázat, Arad!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

Beszűrt hírek keringnek a főváros városba került háztartásáról. Nem kevesebb szó van róla, mint arról, hogy a főváros háztartásának nincs egy fillére sem; hogy az alkalmazottakat is kénytelen más forrásból, a száz millió kölcsönből fizetni; hogy ez a száz millió kölcsön is már majd egy fillérig elfogyott; hogy a közeli hetekben — ha csak sürgős segítség nem érkezik — beáll a legszomorúbb és legszenyestesebb csőd.

Egyik fővárosi lap munkatársa személyesen győződött meg arról, hogy mindezek a híresztelések igazak, nem túloztak, sőt a helyzet még ennél is sötétebb. A száz millió kölcsönből a múlt év végén már csak hat millió korona maradt. Erre irányzott elő a közgyűlés közel tíz millió közmunka-kiadást, melynek egy részét már ki is fizették.

A központi pénztár készlete csupán papíron van meg, tényleg azonban különböző anyagokból áll. A szállítókat, vállalkozókat, munkásokat s egyéb alkalmazottakat vízvezeték csövekkel, nyomdapi papírossal kielégíteni nem lehet. A válság oka részint a régi rossz rendszer, részint az állam.

A klirkek c-upa hízaligésből nyakra főre

szavaztak meg a közgyűlésen mindent, a mit a volt kormányok kívántak. A mire aztán fedezetet nem találtak, előírták a száz millió kölcsön terhére, mely így hihetetlen gyorsasággal kimerült.

Az állam pedig indokolatlan terheket rakott a vajudó fővárosi háztartás nyakára. A fővárosnak a rendőrségi költségeknek felét kellett vállalni, középiskolákat tartani. S mindezt ellenértéket nem kapott. Még csak a fogyasztási adók jövedelméből sem jutott részesedés.

A válság megoldására nézve egy hírlapíró megkérdezte, Bárczy István dr. polgármestert.

Bárczy István dr., a székesfőváros ifjú, apilis polgármestere már régóta érezte, hogy ez a válság be fog következni. Fogalmazókorában vaskos kötetbe foglalta a város pénzügyi gazdálkodása körüli észlelt tapasztalatait. Sajnos, nem értették meg. A válságot súlyosnak, de nem vigaszteleneak tartja. A pénzügyi osztály vezetőjével egy javaslaton dolgozik, mely meg fogja menteni a háztartás egyenlelyát. Egy nagyobb kölcsön felvétele, úgy látszik, elkerülhetetlen lesz. A kormánytól pedig sz indokolatlan terhek átvételét kell kérni.

Ahoz Aradon gazdálkodnak, maholnap mi is idáig jutunk. Egyelőre, míg a polgárság bírja a 72 százalékos pótdótot, nincs baj. De mi lesz később?

Uj ülészek előtt.

A póttartalékosok kárpótlása.

(Be nyodalmak a katonai kérdésekben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 3.

A politikai színtér mindinkább élénkülő életében a parlament megnyitása előtti pár napon igen fontos események játszódnak le. A kiegyezési tárgyalások és költségvetés megállapítása, a katonai kérdések felszínre vetődése és a póttartalékosok kárpótlása: megannyi olyan dolog, amely jelentőségében szinte kiszámíthatatlan.

A legújabb eseményekről következő távirati tudósításunk szól:

A katonai kérdések.

Beavatott forrásból jelentik, hogy a katonai követelések tekintetében a hadügyi kormány között lényeges differenciák vannak, melyeknek kiegyenlítése se a közös miniszteri értekezleten, se a hétfői budapesti miniszteri tanácson nem sikerült.

A magyar kormány ugyanis Pitreich katonai követeléseit határozottan sohalja és az az álláspontja, hogy az „átmeneti idő” alatt a paktum szerint a katonai terheket — főképp pedig a létszámot — emelni nem lehet.

Ezek a differenciák most élénken foglalkoztatják a kormányt, annál is inkább, minthogy a legnagyobb kormánytámogató párt, a függetlenségi párt nem hajlandó az újabb katonai követeléseket megszávalni.

A helyzet nehézségeit jellemzi az a körülmény is, hogy holnap, csütörtökön ismét minisztertanács lesz.

A kiegyezés tárgyalása.

A kiegyezési kérdések tárgyalására kiküldött szakbizottságok tegnap befejezték az általános vitát és most azután a részletkérdésekre térnek át. Ennyit jelen-

tenek a konferenciáról félhivatalosan és még azt is, hogy tegnap a vasúti díjszabási kérdésekről, az állam pénzügyeit érintő, valamint állategészségügyi kérdésekről volt szó. Magán uton még annyi szivárgott ki e tárgyalásokról, hogy az anyagot csoportonként tárgyalják meg és ebbe a munkába a jövő hét végén fognak itt Budapesten. A csoportokat albizottságokra bizzák, a melyek jelentésben számolnak be a plénumnak. Albizottságot küldenek ki a fogyasztási adók kérdéséhez, nemkülönben a készfizetések felvétele és blokjáradék dolgának megvitatására.

Ami már most az eddigi tanácskozássok érdemét illeti, azt halljuk, még pedig rendszeren jól informált forrásból, hogy bizony nem jutott egymáshoz közelebb a bizottság, a mi azonban nem azt jelenti, hogy a megegyezés teljesen kizárt. Egyébként pedig a bizottságnak az a feladata, hogy az egymáshoz közelebb vivő hidat építse még, magát az összeköttetést azután a két állam miniszterelnökeire bizzák. Ugy tudjuk, hogy a két bizottságnak az a törekvése, hogy az anyaggal mihamarabb végezzen. Ha ez megtörtént, akkor a két miniszterelnök veszi át a munka nehezebbik felét. A végeredmény ezidő szerint beláthatatlan.

A póttartalékosok kárpotlása.

Rendszeren jól informált forrásból értesülünk arról, hogy a honvédelmi minisztériumban most folynak a munkálatok az ex-lex idején behívott póttartalékosok kártalanítása dolgában. Ugy tudjuk, hogy csak a vagyontalan póttartalékosok kapnak kárpotlást és pedig naponta 1 korona 60 fillért, olyan összeget, amely a legméltányosabban fedezi az elmulasztott munka értékét. A jövő hónapban már széjjel osztásra kerül a pénz.

A Ház első munkássága.

A képviselőház most kezdődő ülészakában előbb a kereskedelmi miniszternek két javaslatát: a munkásbiztosításról és a szabad hajózásról szóló törvényjavaslatot tárgyalja. A kormány még több más javaslatot terjeszt a képviselőház elé, úgy hogy október havában még bele sem fog a költségvetés tárgyalásába. A költségvetést a delegációk tárgyalásai előtt kezdik megvitatni, letárgyalása azonban csak a delegációk ülésézése után várható. Nagyon valószínű, hogy a kormány 3-4 havi indemnitást fog kérni.

HIREK.

— **A király Budapesten.** Bécs-ből táviratozzák: A király november közepén Budapestre érkezik és az eddigi terv szerint több mint hat hétig fog Budapesten maradni. A trónbeszéd, amelylyel a király a delegációkat megnyitja, november 27-én lesz a budai várban. Delegacionális ebédeken kívül semmiféle más udvari ünnepek nem lesznek. A király ez alkalommal több napot fog tölteni a gödöllői kastélyban.

— **A belügyminiszter az Operaház személyzetéért.** Budapest-ről táviratozzák: Az operaházi ének-, zenekari és műszaki személyzet küldöttsége ma délelőtt Mader Raoul igazgató vezetésével tisztelgett Andrássy Gyula

gróf belügyminiszternél. A küldöttség előadta azokat a kívánásokat, amelyek a legutóbbi veszedelmes mozgalmat előidézték. A miniszter kijelentette, hogy nagy megnyugvással fogadta az elégedetlenség lecsillapodását és méltányolva azt, hogy nem vitték a dolgot törésre, megígérte, hogy a fizetés új rendszerét már január 1-jén lépteti életbe. A küldöttség zajos éljenzéssel fogadta a miniszter nyilatkozatát, amely a személyzet mozgalmának teljes sikerét jelenti.

— **A tisztviselők fizetésjavítása.** Budapesti tudósítók jelenti: A tegnapi minisztertanács foglalkozott a tisztviselők fizetésének rendezésével, meg pedig kedvezően. A kormány tekintettel a nagy drágaságra, sürgősnek találta a tisztviselők ügyét és ezért olyan határozatot hozott, amely bizonyára ki fogja elégíteni a tisztviselőket. A kormány oly módon akar a tisztviselők helyzetén lendíteni, hogy csökkenti a tisztviselők státuszát. Ez nem jelenti azt, hogy a jelenleg alkalmazásban levő tisztviselők közül bárkit is elbocsátának, hanem jelent annyit, hogy a kormány egyetlen új felesleges tisztviselőt sem fog kinevezni, egyetlen új színekurát sem teremt, hanem az így megtakarított pénzzel javítja a jelenlegi tisztviselők fizetését.

— **Hivatalvizsgálat fehérruhás szűzekkel.** Kádóba Gergely temesmegyei főispán — mint tudósítók jelenti — tegnap Vingán volt a főszolgabírói hivatal megvizsgálási végzet. A község, valamint a vingai járás intelligenciája ez alkalomból nagy ünnepeket rendezett főispánja tiszteletére. A pályaudvaron fehérruhás lányok várták a főispánt, aki miután az elmaradhatatlan felekezésmegbeszélést, a főszolgabíró hivatalba hajtatott, ahol már küldöttségek várták. Ott voltak a papok, ott a községi képviselő testület, jegyzői kar, orvosok tanácsúletek, ipartestület, tűzoltóegyesület. Se szeri, se száma a sok tisztelegésnek, üdvözlő beszédnek. Majd a látogatások következtek és csak azután jött a főszolgabírói hivatal megvizsgálása. Minden rendben volt. Délelőtt százharminckül baktak volt.

— **A spanyol király merénylői.** Madridból táviratozzák: A hírlapok jelentése szerint a főállamügyész a május 31-én elkövetett merénylet részeseinek a következő büntetéseket kérte kiszabni: Ferrer 16 évi fegyház és polgári jogainak elvesztése, Nackens és a többi vádlottak: 9 évi fegyház. Ferrer Moral büntetésének tekintendő, mert segítsége nélkül a merényletet nem követhette volna el. A többi vádlottak is cinkosoknak tekintendők, amennyiben Moralnak segítségére voltak, hogy a bírói üldözések elől menekülhessen.

— **Felekyné temetése.** Budapest-ről táviratozzák: Ma délután helyezték el örök nyugalomra Felekyné Munkácsy Flóráét a Nemzeti színháznak gyászdrapériával bevont udvaráról. Az egyházi szertartás után Somló Sándor igazgató, a nyitott sírnál pedig Mihályfi Károly mondott megható búcsuztatót.

— **Orgyilkosság Temesvárott.** Temesvárról táviratozzák: A város lakosságát szenzációs orgyilkosság tartja izgalomban, amely tegnap este történt a város közelében. A merénylet áldozata Zsulán Demeter mehalai fakereskedő, akit tegnap este, amikor a pályaudvarról mehalai lakására tartott, valaki lesből lelőtte és azután kirabolta. Többen üldözöbe vették a rablógyilkost, aki mindenkit lövővel fenyegetett, aki közelébe férközött és akinek ily módon sikerült is el-

menekülnie. A rendőrség, amely széleskörű nyomozást indított a gyilkos kézrekerítésére, azt hiszi, hogy a tettes együtt utazott Zsulánnal, aki Bukarestről jött és akitől megtudta, hogy nagyobb pénzösszeget van nála.

— **Egy hercegnő életveszélyben.** Grenobleból táviratozzák: Amidőn a Schleswig-holsteini hercegnő, Edvárd király nővére automobilon Aizls Bainsból La Grand Chatreusba utazott, utközben a fák felemeltek a szolgálatot és a kocsi nem lehetett megállítani. A baleset részleteiről még nem érkezett jelentés, csak annyit tudni, hogy az automobiltban ülők közül senki sem sebezült meg.

— **A szegszárdi Bács Nándor.** Szegszárdról táviratozzák: Bács Ferenc királyi ügyész ma éjjel letartóztatva Lindner Armin szegszárdi adóépítészárokat, aki a gondjaira bízott adóépítészárokból 15000 koronát sikkasztott. Lindner saját bevallása szerint már néhány év óta üzte a sikkasztást Zimkovics Vince adóellenőrrel, aki azonban nemrégiben meghalt. Valószínű, hogy többet sikkasztottak, ezt azonban csak a vizsgálat fogja megállapítani. Lindner szökésre készült; családját már el is küldte, de lelkiismerete annyira gyötörte, hogy önként jelentkezett és letartóztatását kérte.

— **Közlekedési akadémia Budapesten.** Budapest-ről táviratozzák: Kossuth Ferenc tervbe vette a Baross Gábor által alapított vasúti, posta- és hajózási tanfolyamok véglegesítését és átszervezését egy állandó közlekedési akadémiává. A miniszter e tervét előzőleg egy az érdekeltekből összehívott szaktanácskozás elé utalta, amely Sztéryni József államtitkár elnöklésével ma tartotta első értekezletét a kereskedelmi minisztériumban. Az értekezleten, amelyen az Arad-csanádi egyesült vasutak képviselőjében Szathmáry János és Vass Gusztáv főfelügyelők jelentek meg, hosszabb vita után helyesnek találta a tervet, mire Sztéryni közölte, hogy a részletes szabályzat kidolgozására Csöke Ferenc min. tanácsos elnöklése alatt szakbizottság küldetik ki, amelynek munkálatait még a folyó évben tartandó ankét elé fogják terjeszteni.

— **A díjbirkózó kalandja.** Különös kalandja volt Budapesten ma hajnalban Cyprien angol díjbirkózó. A rőtfehér erejű lánctörő Cyprien vidám éjszakai mulatozás után, hogy fejét kigörböltesse, hajnali 8 órakor a Stefánia-úton sétált. Mikor a Stefánia ut és Aréna ut sarkára ért, egy Stein Károly nevű foglalkozás nélküli csavargó neki rohant és ki akarta ragadni a díjbirkózó kezéből szép ezüsthéjú botját. A szerencsétlen csavargó nem tudta, hogy ki akadt utjába. Cyprien, mikor meg látta, hogy miről van szó, hirtelen orron ütötte támadóját, aki azonnal összeesett. Az ütés teljesen összetörte az orrát. Stein Károlyt a Rókus-kórházba szállították.

— **Ellepott mozgósítási terv.** Berlinből jelentik: Münchenből jelentik a Morgenpost-nak: Néhány nap előtt itt egy mozgósítási tervet loptak el. Megállapították, hogy a tolvaj egy egyéves önkéntes a harmadik utászszázadban, ki egy hármasszázadosi hatalom, valószínűleg Olaszország, bécsi képviselője megbízásából dolgozott. A bajor mozgósítási tervet loptak el és a titkos vasúti tervet mozgósítás esetére. Az önkéntes mindent megvallott.

— **Scheinberger Mór Aradon.** Scheinberger Mór, az aradi adóhivatali panamának egyik részese ma Aradon járt. Scheinberger, aki pár évvel ezelőtt szabadult ki a börtönből, családijában jött Aradra. A maga nemében jónévű

ember igen jó színben van, meghízott és teljes mértékben megőrizte jó humorát, amelyről annak idején, még kávékorában, híres volt.

— A professzor ur tanácsa. Történt, hogy egy pesti orvostanárhoz egy gazdag hölgy ment föl konzultálás végett. A háziorvosa azt mondta róla, hogy ideges álmatlanságban és egyancsak ideges gyomorban szenved. Ezzel szemben azonban a professzor kijelentette, hogy „kezdődő tüdőcsucshurut” esete forog fenn.

— Nagyságos asszonyom, — mondta a tanár ur a hölgynek, — azt ajánlom, menjen Gleichenbergbe még pedig sürgősen.

Együttal levelet adott át a paciensnek a gleichenbergi fűrdőorvoshoz. A hölgy nagyon megijedt, hazasietett s háziorvosának elpanaszolta helyzetét. A háziorvos, aki évek óta kezelte a hölgyet s tudta, hogy nem lehet tüdővész, megnyugtatta a beteget s nem engedte Gleichenbergbe menni. A nyár folyamán az uriaszony teljesen meggyógyult ideg-tajából s a napokban felbontotta a professzor levelet, amelyet gleichenbergi kollégájához intézett. Így hangzott:

„Kedves kollégám! Itt küldök egy aranytollat, tépegesd tollait évtósan és úgy, hogy nekem is maradjon belőlük. Ölel barátod dr. N. N.”

— Halálozás. Nagy részvét mellett temették el ma délután özv. *Grallert* Joachimné, született *Höfler* Berta urnőt. Az elhunytban *Grallert* Rezső aradi ékszerész, valamint *Grallert* Konrád őrnagy, a szegedi honvédkerület vezérkeri főnöke édesanyjukat gyászolják.

— Miniszterek balesete. *La Granjaból* jelentik: A pénzügyi és tengerészetügyi miniszterek tegnap autombilkiránuulást tettek. Utközben a gépkocsi mintegy három kilométernyire *La Granja* előtt felborult. A kocsi vezető és segédje kiestek a kocsiból. A két miniszter a felborult kocsi alá került. A tengerészetügyi miniszter fülén és homlokán sebesült meg. A pénzügyminiszter is több helyütt megsebesült. Mindkét miniszter sebesülése könnyebb természetű.

— A lippai aggszűz hagyatéka. Mayer Antónia lippai magánzó végrendelete ügyében, amelyről több ízben írtunk, rendkívül érdekes fordulat állott be. *Tölgyessy* Gyula selmecbányai posta- és távirtdöntő, valamint dr. *Bottlik* Dezsőné szül. *Tölgyessy* Margit az elhalt törvény szerinti örökös, ugyanis *Molnár* Gyula és neje lippai lakosok ellen, úgy a polgári bíróság előtt, mint büntető uton megindították az eljárást. A polgári keresetről annak idején részletes tudósítást közöltünk. Ebben kéri a törvényes örökösök a „kőrmönfont” végrendeletet érvényteleníteni és *Molnár* Gyulát, valamint nejét örökösödési igényükkel elutasítani. A keresettel egyidejűleg feljelentés ment a temesvári kir. ügyészséghez, amely igen súlyos vádakkal illette *Molnárokat*. *Lopás, csalás és okirathamisítás* bűncselekményeiről szólt a feljelentés; *Molnárokat* a tehetetlen öreg asszonyt hatalmukba kerítették, utaztak nagy vagyonára, meglopták és végül elkészítették vele a *kőrmönfont* végrendeletet. Mindez nem egyéb mint lopás, tolvajlás, csalás és okirathamisítás. Súlyos vádak ezek, amelyeknek nyomán megindult Lippán a vizsgálat. *Sebestyén* Béla vizsgálóbíró helyettes három napon át a legszélesebb mederben vezette a vizsgálatot. Számos kihallgatás történt a feljelentés adatai nyomán. A helyszínén több fontos körülményre nézve megejtették a nyomozást. A súlyosan megvádolt *Molnárokat* ezalatt a vizsgálatot elrendelő határozat ellen *felbbezést* adtak be. Ok ártatlanok és a feljelentésben foglalt vádak pusztán koholmányok a legcsekélyebb bizonyíték nélkül. A temesvári kir. törvényszék vádtanácsa a felbbezés folytán a vizsgálatot elrendelő határozatot elutasította.

— Szédülő aradi ügynök. *Masztig* Pál aradi divatáru kereskedő ma följelentést tett *Glück*

József aradi ügynök ellen, aki *Masztig* nevével visszaélve számos csalást követett el. A feljelentés szerint *Glück* több aradi kereskedőnek zálogcédulákat adott el, azt állítván, hogy a cédulák *Masztig* Páltól erednek, aki áruit zálogházba tette. A rendőrség az ügyet átteszi az aradi kir. ügyészséghez.

— Kézdivásárhelyi diákok Aradon. A kézdívásárhelyi főgimnázium tanári kara és tanulóifjúsága október első napjában kirándulást rendez Aradra. A tanártestület a kirándulás utitervét és programját már véglegesen megállapította. Kézdivásárhelyről indulás október 3-án szerdán délután fél 8 órakor. Brassóban lesznek este fél 7 órakor. 8 órakor folytatják tovább utjukat Piskilg, hová csütörtökre reggel 6 órakor érkeznek. Innen kirándulnak Vajdahunyadra, ahová 7 ó. 18 perckor érkeznek. Itt megtekintik a várat és a vasöntödét. 2 óra 10 perckor indulás vissza Piskire, hová 2 ó. 50 perckor érkeznek. Itt megnézik a gépgyárakat, majd 4 óra 12 perckor folytatják tovább utjukat Aradra, ahová este 8 óra 50 perckor érkeznek. Pénteken, október 5-én megtekintik Arad város nevezetességét. 11 órakor ünnepélyt rendeznek a szabadság szobornál. Az ifjúság éneke után a szabadság szobrot beszéd kíséretében megkoszoruzza: *Biró* Lajos főgimn. tanár, szavai Nagy Géza VIII. o. t. s az ifjúság végül újra énekel. Délután kivonulnak a vesztőhelyre, ahol megemlékeznek a vértanúkról. Itt beszédet mond: *Tuson* Lajos VIII. o. t. Szavai: *Keresztes* István. Október 6-án részt vesznek a gyásziesten tiszteleten és az országos gyászünnepeken. Délután két órakor indulás visszafelé. Kézdivásárhelyre érkeznek október 7-én este. A kirándulásban 50 tanuló és 5 tanár vesz részt.

— Öngyilkosság Aradon. Özv. *Nagy* Sándorné szül. *Reichl* Irma egy levélhordó özvegye, ma délután három órakor Marospart-utca 1. szám alatt levő lakásán, ismeretlen okból felakasztotta magát. Mire segítség érkezett, a szerencsétlen asszony meghalt. A házbeliek szerint, tettét nagyfokú idegessége miatt követte el.

— Balla Frigyes nagy képe. A renoválás alatt álló központi kávéház falán ma délelőtt óta egy hatalmas arányú, színeivel és kompozíciójával egyaránt megkapó kép vonja magára a kávéházi vendégek s az utcán járó kelők figyelmét. A nagyméretű kép *Balla* Frigyes műve. Kellemesen tompított szívekben tavaszi tájon táncoló nimfákat ábrázol a festmény, mely előkei dekoratív irányban van tartva s úgy rajzával, mint izléses színharmóniájával *Balla* művészi képességeit dicséri. A plein air derűjében pompázó kép kompozíciójának egy kis része egyik német festő rajza után készült, a beállítás és a színek decens összeállítása azonban teljesen a *Balla* műve. A képnek a nap folyamán sok nézője aradt, amire a hatásos festmény teljes mértékben rá is szolgált.

— A löverseny áldozata. A budapesti rendőrség ma letartóztatta *Janiga* Károly 82 éves pénzbeszedőt, aki a budapesti cipész iparosok és segédek betegsegélyző egyesületénél volt alkalmazva. *Janiga* szenvedélyes löversenyjátékos volt. Minden pénzét, egész keresetét elvesztette a totalizátoron. Ugy akart magán segíteni, hogy a betegsegélyző pénzen nagyobb összegekben játszott azon reményben, hogy nyerni fog. Azonban épp az ellenkező eredményt érte el. A pénztár pénzből 1523 koronát veszített el. A betegsegélyző pénztár feljelentette a rendőrségen a sikkasztó pénzbeszedőt, akit ma letartóztattak.

— Szocialista népgyűlés Aradon. Az aradi szociáldemokrata párt e hó 7-én a Szabadságtéren népgyűlést tart, amelynek tárgya a poli-

tikai helyzet és az általános választói jog kérdése lesz. A gyűlésen képviselteti magát a budapesti központ is.

— Aki bajuszkötőt lop. Egy budapesti bajuszkötő gyáros az utóbbi időben észrevette, hogy a saját gyártmányu bajuszkötőiből fel tűnően sokat árusítanak az utcán potom áron. Kutatott a dolog eredete után és rájött, hogy az utcai forgalomba került bajuszkötők lopottak, amelyeket valamelyik alkalmazottja emelhetett el. Feljelentést tett a rendőrségen, amely a nyomozás során megállapította, hogy a tolvaj *Kofol* Adolf háziszolga, aki a gyárosnál volt alkalmazásban. Témérdek bajuszkötőt lopott el, melyekből egész raktárt találtak a szolga Nagymező-utca 5. számú lakásán. Kinyomozták az orgazdát is. Ez *Mannheim* Márkus mozgófénykép kikiáltó. Mídkettőt letartóztatták.

— Tisztujtás Makón. Makó város mai tisztujtító közgyűlésén *Gervay* István alispán elnökölt. Egy irodatiszti állást töltötték be, melyre 12 pályázó volt. Felkiáltással egyhangulag *Czigeldrum* Lajos h. számgyakornokot választották meg.

— Ha valakinek főispán az apja. *Glac* Antal bihari főispánnak a fia *Csanádvármegye* közigazgatási gyakornoka volt, amidőn a darabontok jutottak kormányra s *Csanádmegye* nyakára ráküldötték *Cseresnyés* Jánost. *Glac* Béla az apja fia lévén, nem akart együtt szolgálni a társadalom salakjaival, s lemondott az állásáról. Most *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter a *Cseresnyés* léle kinevezések felülvizsgálásánál rájött, hogy a *Glac* Béla lemondása érvénytelen volt, mert a vármegyék ügyviteli szabályzatának 12. §-a világosan előírja, hogy a választott tisztviselők a törvényhatóságnak, illetve alispánnak, a kinevezettek pedig a főispánnak tartoznak bejelenteni lemondásukat. *Glac* Béla kinevezett tisztviselő lévén, lemondását el nem fogadhatta az alispán s így az annyival inkább érvénytelennek tekintendő, mert időközben el is foglalta állását. Ez alapon aztán a belügyminiszter kiutalványozta *Glac* Bélának az ez év március, április és május havában visszatartott fizetését is.

— Félig férfi — félig nő. A sátoraljaujhelyi vasuti állomáson a rendőrség érdekes egyént tartóztatott le. A letartóztatott ember félig női ruhában volt s hol férfi, hol női öltözetben csatangolt. A sátoraljaujhelyi rendőrségen történt kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy *Jakubovics* József beregkövesdi lakos, huszonkét éves. Magát komornyiknak s urasági szakácsnak adta ki. Beregszászból jött és Sárospatakra akart menni, ahol előadása szerint egy sárospataki ur család szolgálatába fogadta. *Jakubovics* különben gyenge elméjű s Beregszászon egy bűnesetből kifolyólag hat hónapi fogházra volt elítélve, de észrevették gyengeelméjűségét és a Lipótmezőre szállították. *Jakubovics* József különben kettős életet él, mint férfi és mint nő. Kihallgatása után rendőrségi fogházba vezették s távirati megkeresést intéztek az érdekes ember illetőségi helyére. A főszolgabírói hivatal válasza *Jakubovics* Józsefet visszatoloncolták illetőségi helyére.

— Kitűnő megokolás. Egy kis garnizonban, az alföld egyik vidám helységében a napokban a következő napiparancsot adták ki:

„A városban új mulatóhely nyílt meg a napokban. A legénységnek ezennel megtiltatik, hogy ezt a helyet látogassa; először, mert tisztességtelen hely, másodsor, mert a tiszturak járnak oda.”

— Öngyilkos rendőrkapitány. Nagy szenzációt keltett *Décsen* a városi rendőrség egyik régi, népszerű tisztviselőjének, *H. Nagy* István

rendőrcapitánynak öngyilkossága. Nagy István, az utóbbi napok alatt szórakozottan végzte teendőit s gyakori idegessége mellett feltűnt, hogy kerül az embereket és visszahúzódva a társaságtól, sőt gondolatokkal tépelődik. Szeptember hó 27-én délben aztán megoldotta különös viselkedésének rejtélyét maga Nagy István az öngyilkosság kísérletével. Délben még együtt ebédelt családjával, ebédközben azonban felállt az asztaltól és átment a szomszéd szobába. A következő pillanatban hatalmas pisztolydurranás hangzott ki a bezárt szobából. A lövés zajára neje a rendkívüli izgalomtól elájult s csak mikor magához tért, nyitották fel férje szobáját. A javakorban levő alkapitány ott feküdt a földön, átlőtt mellél. A rögtön előhívott orvos konstataálta, hogy a golyó a szív fölött hatolt be és a tüdőt keresztülifurta. Állapota reménytelen. Az öngyilkos rendőrcapitány családja iránt az egész vármegyében általános a részvét.

— Iskolaépítés Marosillyén. A marosillyei állami elemi iskola felépítésére a dévai állam-építészeti hivatalnál október 11-én versenytárgyalás lesz. A munkákra 20.586 korona 92 fillér iránnyoztatott elő.

— Schwartz Zsigmond szőnyegraktára. Tegnap óta nagy érdeklődést kelt az Andrássy-téren az az óriási keleti szőnyeg-raktár, melyet Schwartz Zsigmond nyitott meg az Andrássy-tér 22. számú ház egyik bolt helyiségében. Nem szőnyegüzlet ez, hanem szőnyegkiállítás, ahol valóban művelzetet talál mindenki, akár mint vevő lép be oda, akár pedig mint szemlélő. Schwartz Zsigmond a legritkább és legértékesebb fajta keleti szőnyegeket gyűjtötte össze, a melyeket színté példátlanul olcsó áron bocsájt a közönség rendelkezésére. A szőnyegkiállítás már a tegnapi és a mai nap folyamán megfordult Arad műértő közönsége csaknem teljes számban s már számos vásárlás is történt.

— Milliárdeső és a kínai leány házassága. New Yorkból jelentik, hogy az amerikai felsőbb négyeszet ismét szenzációs házasság hozza magamra. San Franciscóból ugyanis azt jelentik, hogy Jay Gould dollár-irárlás sógornője nőül ment egy kínai emberhez. A leány tagja volt egy tértitő társulatnak és különösen a san franciscói kínai negyedben fejtett ki lelkes propagandát. Vallásos munkálkodása közben beleszeretett egy copfos ifjuba, akit megtérített, ez azonban elrabolta a szívét. Szombaton volt az esküvő nagy keleti pompa mellett és az újdonsült menyecskét gyaloghintón vitték a férj sátrába, aki a földrengés következtében elpusztult házáat még nem építette fel.

— Veszek tört aranyat, ezüstöt, gyémántot, brilliántokat, gyöngyöket, a legmagasabb áráért, avagy új tárgyakra átcserelek. Nagy ékszer, ezüst, drágakő és finom genfi zseborák raktár. Nagy választék elsőrendű nehéz tűzezüstöt China ezüsttáján dektárgyak és evőeszközökben, egyedüli elárúsítása a világ legjobb ezüsttisztító szerének. Tisztelettel: Weinberger Ferenc Aradon, Fischer Eliz palota. Telefon 439. 2479

— A visszafetsző szaga és íze következtében oly nehezen bevehető cukamajolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott féle Emulsió” ban, mely minden gyógyszer-tárban árusítatik.

— Megérkeztek a legdivatesebb faconu ékszer-ek. Ezüst evőeszközök legnagyobb választéka. Arany, ezüst, acél zseborák. Külön helyiségben kina ezüst osztály, világhírű gyártmány. Grallert J. és fia, Andrássy-tér 22. 2435

— Szappanok, fogkefék és pipere szerek leg-
jutányosabban Vojtek és Weisznál. 112

Az előlegkérő tolvaj.

(Művészek bánata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

A budapesti Királyszínház jeles tehetségű tagját, Körmendit Jánost nagy meglepetés érte tegnap délután, mikor megjelent a pénztárnál, hogy átvegye félhavi fizetését. A pénztáros levont a gázsiból száz koronát. Rendes körülmények között nincs ebben semmi meglepő, de Körmendi az utolsó félhónapban egy fillér előleget sem vett fel és így már könnyen megérthető, hogy kézzel lábbal tiltakozott a levonás ellen. Előkeresték az előleg alapját képező kontó-cédulát, melyen Körmendi János száz korona előleget kér. Jobban megnézték az aláírást s ekkor kiderült, hogy — hamis.

Estére megisméllődött az eset. Szentgyörgyi Lenke a másik áldozat, akinek fizetésére hatvan korona előleget vett fel valamelyik ismeretlen névtelen tisztelő.

A felfedezés nagy szenzációt kellett a színház környékén. Egész bizonyos, hogy olyan valaki követte el a hamisítást, aki ismerős a színház ügyével, pontosan tudja, melyek azok a napok, amikor előleget lehet kapni, sőt igen jól tudja azt is, hogy ki mennyi előleget szokott kérni.

Megindult a házi vizsgát, de eredmény nélkül. Mindössze annyit tudtak megállapítani, hogy mind a két hamis nyugtát egyazon kéz írta, dacára, hogy az egyik Körmendi vonásait utánozta, a másik Szentgyörgyi Lenkéét. Miután a házi vizsgálat nem vezetett eredményre, Beöthy László igazgató ma elküldte Uhl János főpénztárost a rendőrségre, hogy ismeretlen tettes ellen tegye meg a följelentést. A bűnügy osztály vezetője, Tóth János vezeti a vizsgálatot.

NAPIREND.

Október 4. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Assisi Ferenc. — Protestáns naptár: Ferenc. — Izraelita naptár: Sz. 1. napja. — Görög-keleti naptár (szeptember 21.): Kodrát. — A nap két 6 óra 2 perckor, nyugszik 5 óra 34 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék. A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Odön délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Választási visszaélés. Budapesti tudósítónk jelenti: A Józsefvárosban ez év május 3-án lezajlott képviselőválasztás alkalmával Horváth Jenő könyvkereskedő pártja nagyon gyéren szállította már a szavazatokat. Működött bszankodott ezért Sperber Odön vendéglős az egyik főkortes. E közbes összehatalkozott Folmer Adolf cipészsegéddel s ezt rábeszélte, hogy előző évben elhunyt atyja, id. Folmer Adolf nevében szavazzon le Horváth Jenőre. Folmer Adolf néhai atyjának adókönyvével és szavazólapjával oda állított az urna elé. — Itt azonban leleplezték turpiságot s büntető feljelentést tettek ellene a polgárok választói joga ellen elkövetett vétség miatt. — Mivel a vizsgálat során beismerte,

hogy őt Sperber Odön beszélte rá, az ellen, mint felbújtó ellen szintén megindult a büntető eljárás. Az ügyészség vádiratával szemben a két terhelt kifogásokkal élt, melyeket ma tárgyalta a vádtanács Langer táblai bíró elnökelete alatt. A vádtanács hosszú tanácskozás után elővülés címén mindkét terhelt ellen megszüntette az eljárást.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 3.

Amerika 1 olcsóbb. Kinálat és vételkedv jó. Elkelt 40,000 métermássa alig tartott árákon. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.12—7.13
Áprilisi buza 1907-re	7.42—7.43
Rozs októberre	6.18—6.19
Zab októberre	6.93—6.94
Uj tengeri 1907-re	5.03—5.04

Zárlati 5 órák:

Buza októberre	7.13—7.14
Áprilisi buza 1907-re	7.44—7.45
Rozs októberre	6.25—6.26
Zab októberre	6.92—6.93
Uj tengeri 1907-re	5.04—5.05

Iránnyzat szállard.

CSARNOK.

Mesemondások.

Írta: Hankonyi Emma.

Röggeli öt és fél órakor, a kompszünetes negyvenhatos számú vonat érkezése előtt, ami közből mondvá megint egy órai késéssel járt az nap — hárman beszélgettek a füstös, szén-gázzagu, rosszul világított állomási épület forgalmi hivatalában. Két férfi, egy nő. Vyhodnay, a szolgálattelvő hivatalnok, csontos, szikár, valamennyire cinikus cimora, Bojtár Giza, a személypénztár-kezelő, akit bekényszerített az álmatlan éjjel unalma és a fűtetlen pénztár, a férfiak közé traccsolni; Pál Ferkó, a kicsi gyarkornok, akinek szabadsága volt és vendégségbe volt hivatalos, lányos házhoz, egy baranyai városkába. A negyvenhatossal kellett volna indulnia és ezért már egy óra óta künn üdögölt, nehogy elszalajtsa, elaludja az epedezve várt vonatot.

A szót a kised társaságban természetesen az asszony vitte és megint csak természetes dolog, hogy a maga nyomorúságairól beszélt, mint hogy a vasutas nép rendszeren nem tud jobb tárgyat találni beszélgetésre, mint a saját szenvedését.

— Hat éve tespedek már itt, — mondta elkeseredetten, följebb csuszitva magát az íróasztalon és odavágta azt a cigarettacsutakot, mely eddig a fogai között füstölt, a piszkos padlóra, hogy szinte szerte szálltak a sziporkák belőle. Hat éve és nincs remény a távozásra. A nyár még elviselhető börtönélet itt, mert van egy kevés napfény, néha egy kis levegő. De a tél, csupa ködajszag, szénpor. És kompszünet idején ez a hiábavaló virrasztás! Vajjon miért nem hidálták át a Dunát Gombosnál annak idején, hogy legalább ettől a kintől megmenekedtünk volna.

A kis Pál, akit láthatólag megviselt a virrasztás, helyeselte a kezelő szavait.

— A mi helyzetünk olyan rossz, — variálta — hogy kétségtelenül dupla fizetést érdemelne, aki itt kinlódik a végeken, mint én, mint nagysád.

Az érett hajadon ott az íróasztalon, megvetőleg mosolygott az észrevételen.

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny
35⁰ megtakarítással szöveteket
árusítunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Fiuk részére maradékok kaphatók.

— Nem, fiacskám, — mondta gégösen — ne nagyon emlegesson mi kettőnköt együtt. Én soha sem állítottam két vonatot egy vágányra, és nem is a váltóóróm becsületén mulott, hogy nem csináltam egy nyomdrafestékképes karambólt.

— De csinálhattott volna, — vélte Vyhodnay szelíden, olvadókönyv és alázatos hangon, a min a másik kettőnek nevetnie kellett.

— Csinálhattott volna egy takaros kis félfordulást, testvér, ha részabadiának, ismételte ha csak részabadi tottak volna a forgalomra. Így legfőbbjebb csak a karambolnak megfelelő kavarodást csinálhattott meg a numerusok között, hogy idejöhessél.

Bojtar Gizelia tagadóra rázta a fejét.

— Semmit se tudsz, bruder. A hibát tulajdonképpen a néhai édesatyám követte el, mikor feleségül vett egy Kovachewits nevű kis asszonyt. Ebből azt következett, hogy a mi vén szakállaink, hogy énja rácos nevű anyja leánya, nagyon jól beszélnek szerbül, horvátul, a mi az itteni közönségnek még szükséges. Ez az ok, amely miatt idejöttem.

— Ez, és egyéb semmi?

— Semmi más. De mi okból jött tulajdonképpen ön ide, igen tisztelt Vyhodnay uram?

— Az én esetem, egyszerű. Megcsuszam a kalszokcsi feljáróján, mikor a menetlevelet mentem aláírni és betörtöm a fejemet. Téli időben volt, a fagyos földön, talán a vassínon is, bezúrtam a koponyámat, agyrázkódást is szenvedtem, úgy kellett kocsin hazavinni. Odahaza lázas lettem, egész éjjel át rémes álmok és látomások gyötörték. Reggel, hogy a szemem előnyitottam, tompának, butának, nehézségek éreztem a fejem és sehogy sem tudtam az össze függést a ma meg a tegnapi között megtalálni. Magam körül észrevettem rendtelenségben a szoba. Ruhák, könyvek, papírok, orvosos üveg össze vissza a szemem előtt. Az orromat megütö az az átható sajátos illat, amit patikaszagnak neveznek. Az ágyam előtt áll egy igen cunya vénasszony, akit ismerem vélek, de még sem mondhatom meg, ki. Közledek az ágyamhoz, majd eltávolodik tőle és beszél, szól hozzám, tudom biztosan, de nem hallom egy igét, mert fülemben mintha a zivatar zúgását hallanám, amely elfojt minden más zajt. Akkor még mintha ködfüggöny ereszkednék le a szemem előtt. Nem látok egyszerre semmit. Tudom, hogy létezem, de azt is tudom egyben, hogy semmi sincs a közlemben. A sivar, kietlen, pusztaság semmi, ami Faustot környékezte, mikor Mefiszto tűz-s kulcsával az árnyak közé lépett. Ugy vélném, lebegek e semmiben, könnyű uszó mozdulattal. Majd mintha megállapodnék és ekkor szürke felhőkárpitot látnék magam előtt. A felhők gomolyognak, oszlanak, eltűnnek, majd megint összetorlódnak és végül egy női arc lesz belőlük látható. Egy keskeny tejfehér lányarc, íves gömbölyű, szemöldökkel, sárgásbarna szemmel, mely rám szegeződik, izzó piros szájjal, mely ingerel, ízgat, szinte sérti a szemét. A többi az asszonyiaktól elnyelte a felhő. Az arc, úgy rémlett, mintha fölém hajolna és szólítana.

— Szenved? Mondja, miye fáj?

Ugy váltam, össze kell szednem minden erőmet, hogy e kérdésre felelhessék:

— Mindenem.

Az arc mintha most már egészen az én arcához hajolt volna.

— Nagyon sajnálom, — mondta halkán a nagyon piros száj.

— Köszönöm, — hebegtem erőlködve, míg egy fehér kéz egy kicsi ibolyacokrot tett az arcomhoz.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 3 —

Központi szálló. Dorse D. vendéglős Temesvár. — Barabás Péter magánzó Budapest. — Blum Antal kereskedő Budapest. — Burer Mihály mérnök Kisvárd. — Györfi Mór kereskedő Budapest. — Schmiadt Oszkár mérnök Kisjenő. — Kun Arpád magánzó Gyula. — Pohl János borkereskedő Bécs. — Neuberger János kereskedő Bécs. — Nobel Imre kereskedő Budapest. — Tabajdi Károly magánzó neje Nagyvárad. — Kugler Antonia magánzó Nagyvárad. — Nabeil József utazó Sveic. — Boros Emil hadnagy Budapest. — Lionka Anna ma

zánzó Nagyik. — Habady Erzsé magánzó Nagyik. — Hadl Birkád utazó Budapest. — Somorjay Lajos főfelügyelő Budapest. — Asbóth Béla magánzó Budapest. — Schahel Izider utazó Bécs. — Serbán Rikárd birtokos Csucs. — Weiss Arnold tabernok Temesvár. — Sturza M. ügyvéd Bécs. — Lilienberg Sándor birtokos Pankota.

Pannónia szálló. Parkas Antal körjegyző Rusz. — Opris Béla dr. tanár Brassó. — Papp János ügyvéd Nagyvárad. — Stefanescu János plébános Temesberény. — Kiss Elek segédjegyző Romanzenanna. — Poliak Emil utazó Budapest. — Toma Zsigmond körjegyző Almás. — Graf Agoston utazó Temesvár. — Geiler Béla főmérnök Makó. — Martei Jakab kereskedő Tauc. — Felnei Márton kereskedő Tauc. — Parkas Antal építész Paulis. — Gemea Livia tanító Butyiu. — Kabos Jenő hírlapíró Budapest.

Nemzeti Színház.

B) bérlet.

B) bérlet.

Csütörtökön, 1906. évi október hó 4-én.

A bajazzók.

Opera 2 felvonásban. Irta: Ruggiero Leoncavallo. Fordította: Radó Antal.

SZEMÉLYEK:

Canto	Ferrari A.	Beppo	Faludi K.
Nedda, neje	Schubert J.	Sylvio	Ladiszlai J.
Tonio	Hunyadi J.	Egy pór	Böri Lajos.

EZT MEGELŐZI:

A siralomházban.

Színmű 1 felvonásban. Irta: Szemere György.

SZEMÉLYEK:

Karácsonyi	Hunyadi J.	Dranczur, ör	Vihari Béla.
Mihály, aliczt	Borbély S.	Lelkész	Várnai Jenő.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültek, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeknek megfelelhessenek. Különösen ők találhatnak tehát a Scott-féle Emulsióban egy valóssággal felülmulthatatlan táp- és erősítő szert. A legjobb gyógy-csukamájolajból alphasphorsavas mást és nátron hozzáadásával készültén, fejtőlennül jó ízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszt és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsió segítségével megszűntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. — A Scott-féle Emulsió sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „bárány nagy csukamájolajot vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással 675 fillér levelbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza” Budapest, IV., Váci-utca 84/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerháznál. 3911

Nyilatkozat.

Cégem nevében valami Glück József nevű ügynök (lakik Alad Molnar utcán) különböző vászon, ruha és különféle női divatárakat hoz forgalomba — azon ürügy alatt, hogy ezen árukat az én megőrzésomból árusítja.

Óva intek mindenkit, hogy nevezett ügynök ígéreteinek fel ne üljön, mert illető velem semmilyen üzleti összeköttetésben nem volt és neki semmiféle megbízást nem adtam, velem soha nem beszéltem, őt nem is ismerem.

Mint értesülők, zálogházból kivett árukat hoz forgalomba.

Tisztelettel

Masztig Pál.

2537

NYILTTER.*

Valódi

2497

Perzsa Szőnyegek
raktára

Arad, Andrassy-tér 22.

(Hajós-gyógytár mellett)

Schwartz Zsigmondnál
létezik.

Árak 15 forinttól kezdve.

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáradja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszűntet mindennemű haj-

betegséget, meggátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más néven forgalomba hozott hajszeszt csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drógeris és cosmetical laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál és Vojtek és Weisz droguerista urnaknál. 1200

Kneffel Károly és Fia

Vaskereskedés — Szénosztálya

Arad, Andrassy-tér 14. sz. Telefon 139. sz.

Ajánlunk kitűnő minőségű, magas hőfoku, szagtalan és rendkívül tüztartó

Porosz köszönöt

takarék-tűzhely részére.

Porosz köszön tüzelés jelentékenyen

olcsóbb mint a tűzifa,

Allandóan nagy készlet

Zsilvölgyi Salon fűtő köszön

Porosz légszesz pirszen

Porosz dió pirszen

elősmert legjobb minőségekben.

Minden ipar vállalat részére

2526

Kovács köszön

magyar és ostrai bányákból.

Száraz, darabos, jól égetett

Bükk-faszén

háztartások részére vasaláshoz.

Haza szállítás saját kocsijainkkal, díjtalan, de félnap időt kérünk.

Több ügyes
lapkihordó

felvétetik
a kiadóhivatalban.

Ha köszvényben, reumában,
lachiában szenved. vegyen egy üveg
Dr. Fleisch-féle

köszvény-szeszt,

mely csüzt, köszvényt, reumát, kéz-,
láb-, hát- és derékfájást, kezek és lá-
bak gyengeségét, fájdalmakat és da-
ganatokat biztosan gyógyít. Hatása a
legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható

Dr. FLEISCH E. M.

„Magyar korona” gyógyszerárában

Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Hu-
zamosabb használatra való „Családi”
üveg ára 5 kor. 3 kis. vagy 2 „Csa-
ládi” üveg rendelésénél már bérment-
ve utánvétellel küldjük. 2486

Kiadó lakás!

5 szoba, konyha, für-
dőszoba, a mai kor
igényeinek teljesen
megfelelő

uri lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a házban,
Damjanich-utca 3—4.

21561—1906

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségé-
nek 1907. évre vonatkozó költség-
előirányzatát, úgy a városi tiszti
nyugdíjalapnak 1907. évi költség-
előirányzatát, a tanács és a hármás
bizottságnak üléséről felvett jegy-
zékönyveket, valamint a bevétel
és a kiadás tételeit felvilágosító
mellékleteket folyó évi szeptember
hó 27-től október hó 12-ig bezáró-
lag a városháza tanácstermében
közszemlére kitésszük.

Szabadságában áll azokat min-
den adózó polgárnak megtekinteni
és azokra a netáni észrevételeit
írásban a folyó évi október hó-
ban megtartandó rendes havi köz-
gyűlés előtt legalább 5 nappal a
tanácshoz beterjeszteni.

Arad sz. kir. város tanácsának
1906. évi szeptember hó 26-án tar-
tott üléséből.

A városi tanács.

Szatmár közelében

2400 magyarholdas

birtok,

melynek fele Szamosháti prima föld,
másik fele a lecsapolt Ecsedi laphoz
tartozott kitűnő termőtalaj, egész-
ben vagy két részben, őszi vetés és
takarmány készlettel jutányosan

eladó, s azonnal átvehető.

A birtokon megfelelő lak és gaz-
dasági épületek, valamint 70 cat.
hold dohány termelés van.

Bővebbet Dr. Ragályi Lajos ügy-
védnél Budapest, V, József-tér 7.
Telefon 901. 2531

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tu-
domására hozni, hogy gyakorlati és iskolai tanul-
mányaimat bevégezve október 1-től Aradon, Zrinyi-
utca 1. sz. alatt (Takarékpénztár épület) a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő

templom, arczkép, czimer
és czimfestészeti műtermet
nyitottam.

Hivatkozva e szakmában évek során át szer-
zett tapasztalataimra, bátran állíthatom, hogy mun-
kám legmodernebb művészi kiállításában a legelső
műtermekkel versenyezem, a mit I. rendű kitünté-
tésem bizonyítanak. Bizton hiszem, hogy a jutá-
nyos árakkal kapcsolatos pontos kiszolgálás képe-
síteni fog arra, hogy a nagyérdemű közönség ki-
válnak minden tekintetben megfelelhessenek.

A pártfogásukért esedezve, vagyok kiváló tisz-
telettel

Korény József,

templom és czimfestő. 2507

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Legújabb kalap-modellek.

Van szerencsém mélyen tisz-
telt vevőimet és a hölgyközönsé-
get értesíteni, hogy

**női kalap-készítő
műtermemet,**

mely eddig a Fábian-utcában
volt. **jelentékenyen kibő-
vítve és újonnan felszerel-
ve október hó 1-én a**

Deák Ferencz-utca 33—34. sz.

Heim-házba helyezem át. Üzletfe-
letmet az eddigi szolid kiszolgálá-
sról továbbra is biztosítom és
kérem pártfogásukat.

Tiszteletteljesen: 2499

Jasper Alahna.

Nagy választék női- és gyermek-kalapokban.

Figyelem!

Nem robbanó és szagtalan villany-
fényű

**Császár-olajat, király-olajat és
szalon-petroleumot**

bérmertve hazhoz szállítok 5 és 10
kilós zárt kölcson kanakban.

Császár-olaj **híllója 68 fillér.**

Király-olaj **” 52 ”**

Szalon-petroleum **” 44 ”**

Ki a lámpa robbanástól fél,

Ki nem szereti, hogy lámpája füstöl,

Ki szép villanyfényű és szagtalan vi-
lágítást akar,

Ki pontos kiszolgálást és igaz mérté-
ket akar,

az rendeljen egy levelező-lapon

Németh J.

festék, császár-olaj és szalon-petro-
leum egyedüli nagyraktáránál,
ahol a híres tüzesenyű, mosható,
újonnan feltalált

képrama arany bronz festéket

lehet kapni. 2333

Használható fára, vasra, gipsz-figurára
1 doboz ára 50 fillér, továbbá szállítok
tűkkörfényű padló-lakk-festéket és
padló-viaszokat.

NÉMETH J.

Arad, Árpád-tér 5. szám.

577—1906 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szín- és bérház
épületben lévő sörcsarnok és hoz-
záterelő lakásnak folyó évi no-
vember hó 1-től 6 évre való bér-
beadása iránt folyó évi október hó
8-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 10150 korona évi
bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltá-
si ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vét-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi október hó 1-én
tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, s. k.

t. főjegyző.

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődéje

Arad, Ferray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

Kesttyük, kamáslik, alsószoknyák, alsóingek és minden e szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—70 fillérig, gyerek harisnya 40—50 fillérig, női harisnya új 80 fillértől egész 1 kor. 40 fillérig, férfi harisnya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szives figyelmébe ajánlva és becses pártfogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

A világon a legjobb és legbiztosabb

Patkányméreg

az özv. Weinberger Mórné-féle!

Mindenki csak egyszer győződjön meg róla hogy **Patkányméreg** oszlik ezen szer után hatatlan. Egyszeri használat után annyira pusztít, hogy többé azon a helyen, ahol a pusztítás történt, soha tájára sem jön egér, vagy patkány. — Becses megrendelésüket úgy a helybeli, mint a vidéki közönségnek pontosan és azonnal szállítom. — 1 adag 1 kor., egy kiló 30 korona. — Maradtam tisztelettel

Fried Ignáczné,

szül. Weinberger Hermina.

Arad, Halász-u. 9. (Domány-ház.)

Ifj. Kópetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.)

Őszi és téli angol és sima

Costüm - kelmék óriási

választékban érkeztek.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Vidékre mintákat bér-

mentesen küldök.

Városi és megyei telefon 477.

Minden elképzelhető

órajavítás

1 korona.

Zsebóraüveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órás mesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5—6. szám alatt.

(Pálzli kávéház mellett.)

Kérem a czimre

ügyelni.

Központi fekvésű

modern új házbán

4—6 szobából álló 2513

széplakást keresek november 1-re

Közvetítés díjaztatik. Ajánlatokat „Széplakás” czim alatt a kiadóhivatal továbbít.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely szírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREMET gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májleitek, bőrruhák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbetegségekre. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tőzegy elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranszőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelése a legegyszerűbb, 5 percz alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerésztárában 3801

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához”

Temesvárott, a városzás utcában és azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince által, valamint pontos kiszolgálás által, a n. é. közönség szives jóindulatát megnyerni és vendéglőm jó hírnevét megerősíteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571

az „Uj Zenélő Órához.”
Temesváron.

Egy jóforgalmu

fűszer és

vegyeskereskedés

tőzsdével és

italméréssel,

amely 35 év óta fennáll, más vál-

lalat miatt 2503

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Veszek

nyaraságoktól használt nyári és téli férfi ruhákat, utazóbundákat, háló, ebédlő és más butorokat 2456

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kívánatra vagy levélben meghívásra hához is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Aradon, Ujterem-utca

23, 24 szám alatt egy

5 szoba, fürdőszoba

konyha, kamara és

cselédszobából álló

modern uri lakás

esetleg azonnal is

bérbevehető.

Bővebb felvilágosítást ad Belházy Gyula Karám, up. Feketebalog vagy a ház-mester. 2511

Városi és megyei telefon 115 szám

Egyéves önkéntes urak és szülők figyelmébe!

Az összes fegyvernemek részére szükséges pontos előírás szerinti lábbelik, ugyszintén iskolás gyermekeknek tartós.

JÓ, ERŐS CIPŐKET
készít 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintaczipészete
Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopädi gyógycipők nagy sikerű eredménynyel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

NÄGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromságos
Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.

„HELEN“

arc- és kézcreme szeplők, májfoitok és mindenemű bőrtisztítatlanságok ellen. Este lefekvés előtt használandó.

Tégelye I kor. Próbátégely 60 f.

„HELEN“

mosdó víz üvegje I korona.

„HELEN“

pouder dobozza I korona

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

A ki jó

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 8871

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

Megérkeztek az őszi újdonságok!

Brunner Béla

uri divat- és különlegességek katalógusa

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol mindenkor a legújabb Saison divat-különlegességek raktáron vannak.

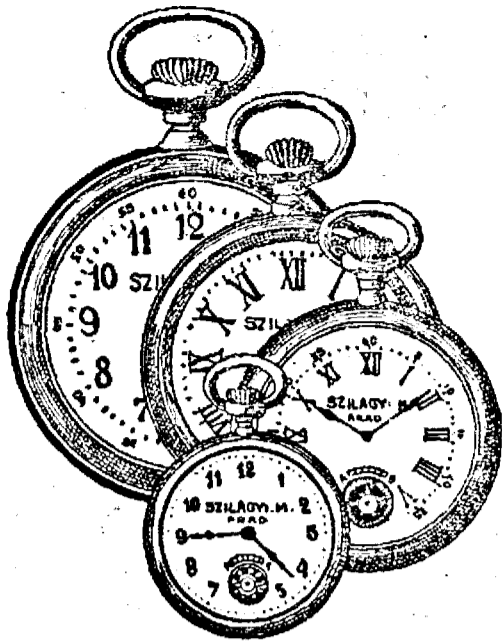
Fa-, vászon- és bőr utazó-bőröndök nagy választékban!

Nagy választék francia és angol illatszerek különlegességekben.

HAMERLI pécsi keztyű gyár főraktára!

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések azonnal elintézetnek. 1807

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb 1845

óra-javító műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák 3 évi jótállás mellett.

A pécskai járás főszolgabirája.

3877—1906. szám.

Pályázati hirdetés.

Szemlak község jegyzői irodájában egy 800 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnokai állás kerül betöltés alá.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy keelően okmányolt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi október hó 15-éig nyujsák be.

Pécska, 1906. évi szeptember hó 30-án.

Senk Ferencz,

fő-20. sz. iró.

2582

Telefon szám 126

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Korvin Mátyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műtermét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legerényebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalatom révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó hó 15-én, Tabajdy Károly-utca 1. szám alatt

fiu és leány gyermek-ruha

confectió - műtermet nyitottam.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel 2898

Kaupert Irma.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybelli és vidéki közönséget, ugyszintén nagyrebecsült rendelőimet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

czipészüzletet amelynek fennállása óta beltagja voltam, a mai napon átvettem s azt ezentul a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. 818

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

czipész. Salacz utca 2. sz.

Ház, birtok vétel és eladás, terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki iroda

ZEINER IGNACZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban teljesíti az e téren 291 megbízásokat.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy 3—4 szobából álló

ház

a belváros közelében

megvételre

kerestetik

Ajánlatokat „Magános ház” jelisével a kiadóhivatal továbbít.

APRÓ HIRDETESEK.

A K I N E K

ismerettség híján

házaslánya,
nevelőre,
kislányoké,
kőművesre,
segédre,
számlára,
szobalányra,
házi- vagy
bútorosra,
penzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

külsőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
bútorosra,
penzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladani kíván

szőveget,
szőveget,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

szőveget,
mehelyt,
lakást stb.
vagy

Aki

keresni kíván

bírókat,
készt
vadászterü-
leteket,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

szűkeket vettél vagy bárbevettél az-
lábel keresni;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban érteztél, ha az

ARADI KOZLONY

kis hirdetési

rovátát használja.

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg
magasabb árban. Ingusz I. és
Fia könyvkereskedése Arad 285

Kinek életbiztosítási ajánlata

vissza lett utasítva, forduljon biza-
lommal Telkes Dezső főügynökhöz
Budapest, I., Atilla-utca 85. Vá-
laszbélyeg mellékelendő. Alügynö-
kök díjaztatnak. 8687

Ugyes

Ielszruha-varrónő ajánlkozik há-
zakhoz helyben és vidékre. Czim
özv. Blatt Józsefné Török Ignáz
utca 2 szám. 2438

Kiadó

csinosan butorozott kényelmes szo-
ba és butorozott kis szoba. Szer-
László-utca 5. Bővebbet ugyanott.
2519

40 aradi

és aradmegyei új felvételű képes
levelezőlap jelent meg Kerpel
Izab kiadásában és ugyanott kap-
ható. 246

Egy két szobás

Garcon lakás Boros Béni-tér 1
szám alatt november 1-re kiadó.
Bővebbet Karolina-utca 3, földszint
jobbra. 2466

Olcsón eladó!

Csutora-utca 12. számú ház két
egymás mellett levő órlási kerítél.
Bővebbet értekezhetni Kápolna-
utca 19. 2424

Jzr. IV. éves tanítójelölt

szerény díjazásért tanít. Czim a
kiadóban. 2525

Pénzbeszedő szolgáló kerestetik.

Jelentkezhetni lehet az Első leány-
klházasító egyesület mint szövetkezet
gyermek és életbiztosító intézet
vezérigényességénél, Színház-épü-
let. 2538

Egy előkelő illusztrált kétheti

folyóirat terjesztésére sűrűsösen ke-
resek jó megjelenésű urakat, eset-
leg intelligens hölgyeket is. Ajánla-
tok csak levélileg sűrűsösen kü-
lendők Huszár Béla címére Buda-
pest, IV., Egyetem utca 4. 3797

Mérlegképes könyvvezető,

ki a kettős könyvvitelt érti, ma-
gyar, német nyelvet bírja, novem-
ber 1-ére vagy 15-ére keres állást
ese leg vidékre. Ajánlatokat a ki-
adóhivatalba kér „Könyvvezető”
címmel. 2538

Uj

villamos világítási,
telefon és házi csengő
vállalat 2433

Weitzer János-u. Minorita palota
október hó 1-én
megnyilik.

Szabó Vincze

„Kispipa” sörcsarnok és étterme

Salacz-utca 3. sz.

Arad legszolidabb és az ide-
genek legkedveltebb találkozó
helye. 2412

A „Pilseni” Részvénysörfőzde

sörének kizárólagos kimérése.

Jó magyar konyha.

Valódi Hegyajtai Magyaradi borek.

Étkezések jutányos árak mellett

579—1906. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Marosud, valamint a Ma-
ros balpartján az újáradi közleke-
dési úton lévő 2 drb. ártéri hid
és korlátok kijavítása iránt folyó
év október hó 11-én d. e. 10 órakor
árlejtsést tart.

Kikiáltási-ár: 75060 korona 99
fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 5% a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen részt lehet venni
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
s az árlejtsés megkezdése előtt nyuj-
tandók be, s csak akkor vétel-
nek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtségi feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtségi feltételek a mér-
nöki hivatalban az árlejtsést meg-
előzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi október hó 1-én
tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay, s. k

t. főjegyző.

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szives tudó-
mására hozom, hogy Aradon, Deák
Ferenc-utca 2. szám alatt (Sebesy-
ház) egy, a mai kor és modern ízlés min-
den követelményének megfelelő

női kalap divat-termet nyitottam

Uzletemben a legelőkelőbb cégektől
kikerült és legszebb kivitelű modelleket
állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék
gyászkalapokban.

Átalakítások és minden e szakmába
vágó munkálatok jutányosan és pontosan
végeztetnek.

Videki megrendeléseket a legmesszebb
menő körültekintéssel eszközölök. 1981
Szives partfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferenc utca 2.

A

gurahonczai cementgyár

részére 2534

azonnali belépésre

lakatosok

kerestetnek.

1947—1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajró
az 1881. évi LX. t.-czikk 102. § a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. járási bíróság
1906. V. 1143/5. számú végzése
által Leszich Gábor csabai lakos

jelentkező végrehajtó javára,
Fritz József és neje és Fritz An-
drás újanáti, illetve lakerti lako-
sok ellen 4800 kor. tőke és járu-
lékal erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bíróság le-
és felülfoglalt és 3590 koronára be-
csült gőzmozgony, cséplőgép, buto-
rok és egyébektől álló ingóságok
nyilvános árverés útján eladotnak.

Ezen árverés Erdei Sándor 53
kor. és 28 kor. 22 fill. követelése
és jár. erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Uj Panáton 78. h. sz. a leendő
eszközlésére 1906. évi október hó 6.
napjának délelőtt 9 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szándéko-
zóknak ezennel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy az érintett in-
góságok ezen árverésen az 1881.
évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében
a legtöbbet ígérőnek becsáron alul
is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vö-
telára az 1881. évi LX. t.-czikk
108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1906. évi szeptem-
ber hó 20. napján.

Györfy Arnold,
bíróági végrehajró.

2536

Vérszegénység és sápkórban

szenvedők

Rozsnyay vasas china borát

használva, a legnagyobb eredményt érik el. Bevásárlásnál csak
a valódi Rozsnyay féltét fogadjuk el. Egy nagy üveg ára 3 k. 50 fill.

Finom

Jamaicai Rum

a legelső angol cégtől hozatva.

Próba üveg 60 fill. Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona.

Kapatoó egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.